

MƏDƏNİYYƏT

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Gənclərin yaradıcı imkanları üçün hər cür şərait var

Dekabrın 13-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Bakının Sabunçu rayonunun Bakıxanov qəsəbəsində yeni inşa olunmuş Gənclər Mərkəzinin açılışında iştirak edib.

Gənclər Mərkəzi yenidən qurulan istirahət parkında yerləşir. Mərkəzin üçmərtəbəli binasının qarşısında ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsi ucaldılıb.

Yüksək zövqlə inşa edilən binanın interyeri müasirliyi ilə seçilir. Burada 300 yerlik böyük konfrans zalı yaradılıb. Zalda rayonun ictimai-siyasi, mədəni həyatı ilə bağlı əlamətdar tədbirlərin keçirilməsi üçün hər cür şərait mövcuddur.

Gənclər Mərkəzində Heydər Əliyev Muzeyi fəaliyyət göstərəcək. Muzeydə ümummilli liderin həyat və fəaliyyətinin müxtəlif dövrlərini əks etdirən fotolar və eksponatlar var.

Gənclər Mərkəzində virtual atıcılıq otağı, foto, rəsm, dizayn və poliqrafiya studiyaları, fortepiano, rəqs və intellektual oyun zalları yaradılıb. Burada,

həmçinin kiçik konfrans zalı, gənclik kafesi, kompüter, xarici dil kursları, linqfon kabinet, şahmat otağı, virtual sinif var. Mərkəzdə 90 yerlik kinozal və elektron kitabxana da gənclərin ixtiyarına veriləcək. Bundan başqa, burada nikah zalları da yaradılıb.

Bu cür müasir Gənclər Mərkəzinin inşası bir daha sübut edir ki, ölkəmizdə gənclər siyasətinin reallaşdırılması istiqamətində görülən çoxşaxəli tədbirlər ardıcıl xarakter daşıyır. Ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olan dövlət gənclər siyasətinin davam etdirilməsi Prezident İlham Əliyevin fəaliyyətində mühüm yerlərdən birini tutur.

Bu gün ölkəmizdə gənclərin vətənpərvərlik, dövlətçilik prinsiplərinə, həmçinin tarixi-mədəni keçmişimizə, millimənəvi dəyərlərimizə rəğbət ruhunda tərbiyə olunması prioritet istiqamətlərdəndir. Dövlət başçısının tapşırıq və tövsiyələrinə uyğun olaraq, gənclərin intellektual və yaradıcı potensialının üzə çıxarılması, onların fəallığının artırılması istiqamətində məqsədyönlü layihə və proqramlar icra olunur.

Mədəni irsin təşkili və idarə olunmasında İtaliya ilə əməkdaşlıq

Nazir müavininin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti bu ölkədə səfərdədir

Azərbaycan Respublikası mədəniyyət nazirinin müavini Rəfiq Bəyramovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti 12-14 dekabr tarixində İtaliyanın Pyemonte regionunda "İnteqrasiyalı idarəetmənin planlaşdırılması" mövzusunda Twinning layihəsində tərəfdaş olmuş İtaliya Mədəni İrs, Fəaliyyətlər və Turizm Nazirliyi ilə birgə hazırlanmış tədqiqat səfərindədir.

Səfərin əsas məqsədi "İnteqrasiyalı idarəetmə planı"nın icrası və ölkədə daha geniş miqyasda təbiiqinin yaxından araşdırılmasıdır. Nümayəndə heyəti Turində İtaliyanın Mədəni İrs, Fəaliyyətlər və Turizm Nazirliyinin əməkdaşları ilə "İtaliyada mədəni irsin təşkili və idarə olunması. Milli səviyyədən yerli səviyyəyə qədər" mövzusunda görüş keçirib və bu ölkənin dövlət mədəniyyət müəssisələrinin fəaliyyətləri, onların planlaşdırılması və həyata keçirilməsi barədə ətraflı məlumat alıblar.

davamı səh. 2-də

Dövlət mükafatları laureatı, Xalq artisti Həsən Məmmədovun (1938-2003) anadan olmasının 80 illiyi münasibətilə mədəniyyət ocaqlarında müxtəlif tədbirlər keçirilir.

Unudulmaz aktyora həsr edilmiş "Ömür keçdi, gün keçdi" adlı xatirə gecəsi dekabrın 13-də Qara Qarayev adına Mərkəzi İncəsənət Məktəbində gerçəkləşdi.

Tədbirdə Mədəniyyət Nazirliyinin Kinematoqrafiya şöbəsinin sektor müdiri, Əməkdar incəsənət xadimi Cəmil Quliyev iştirak edirdi.

Tədbirin aparıcısı musiqişünas Nərgiz Kərimova çıxış edərək görkəmli

“Ömür keçdi, gün keçdi”

Həsən Məmmədovun xatirəsi yad edildi

sənətkarın kino yaradıcılığı, çəkildiyi filmlərdə təkrarolunmaz ifa tərzii ilə ekran həyatı verdiyi obrazlar haqqında danışdı. Bildirdi ki, Həsən Məmmədov orta təhsilini başa vurduqdan sonra Bakı Dövlət Universitetinin Fizika-riyaziyyat fakültəsinə daxil olsa da, sənətə həvəsi və fitri istedadı onu əvvəlcə teatr sənətinə, sonra kinoya gətirir.

davamı səh. 2-də

Bakıdan aparılan “qara qızıl”ın “Miras”ı

Nobel qardaşlarının ölkəmizdəki fəaliyyəti haqqında film çəkilib

Bakı Media Mərkəzi Nobel qardaşlarının Azərbaycanada neft sahəsində fəaliyyətinə həsr olunmuş “Miras” adlı bədii-sənədli film hazırlayıb. Film layihəsi “Nobel oil” şirkətinin sponsorluğu ilə həyata keçirilib.

Bakı Media Mərkəzindən bildirilib ki, filmin məqsədi Nobel qardaşlarının Azərbaycandakı fəaliyyətinin həm regionda, həm də dünyada neft hasilatının inkişafında tarixi rolu və əhəmiyyətini

vurğulamaq, eləcə də Azərbaycanda neft hasilatı tarixinin işıqlandırılması və təbliği işinə töhfə verməkdir.

Ekran əsərində Nobellərin böyük nailiyyətləri – dünyada ilk neftdoldurma tankeri və neft məhsullarının saxlanması üçün dəmir çənərlərin (rezervuarların) yaradılması, Avropada ilk neft boru kəmərinin məhz Bakıda istifadəyə verilməsi və şirkətin neft sənayesində tətbiq etdiyi bu kimi digər yeniliklərdən də bəhs olunur.

davamı səh. 4-də

Şəmsi Əsədullayevin evi

Azərbaycanlı milyonçunun tikdirdiyi bina Moskvada indi də bu adla tanınır

Bir millətin tarixində yetişən, əməlləri ilə yalnız öz ölkəsində deyil, onun hədudlarından kənarda da məşhurlaşan şəxsiyyətlər o millətin fəxrəti ünvanlarındandır. Bəhs edəcəyim belə dəyərli şəxsiyyətlərimizdən biri də neft milyonçusu və xeyriyyəçi Şəmsi Əsədullayevdir.

Moskvada olarkən Kazan türklərindən eşitdim ki, azərbaycanlı milyonçu vaxtilə burada böyük bir bina inşa etdirib, tatarlara erməğan edib. Bina bu gün də tatarların Mədəniyyət mərkəzi kimi fəaliyyət göstərir və “Əsədullayevin evi” kimi tanınır.

Bu, eşitdiklərim ilkin məlumat idi. Rusiyanın paytaxtında həmyerlimizin tikdirdiyi və adını daşıyan binanı görmək, tarixi ilə bağlı ətraflı bilgi əldə etmək marağı istəməz məni o ünvana götürdü.

Bina Moskvanın mərkəzində, Malı Tatarski döngəsi 8 ünvanında, tarixi məscidin yaxınlığında yerləşir. Böyük darvazadan keçərək binanın həyətinə daxil oluruq. Tikilinin fasadı üzərində diqqəti ilk cəlb edən tatar dilində yazıdır: «Мәхсүм Шәмси мәктәбе», yeni mərhum Şəmsinin məktəbi. Dördmərtəbəli bina bu gün də öz möhtəşəmliyini qoruyur.

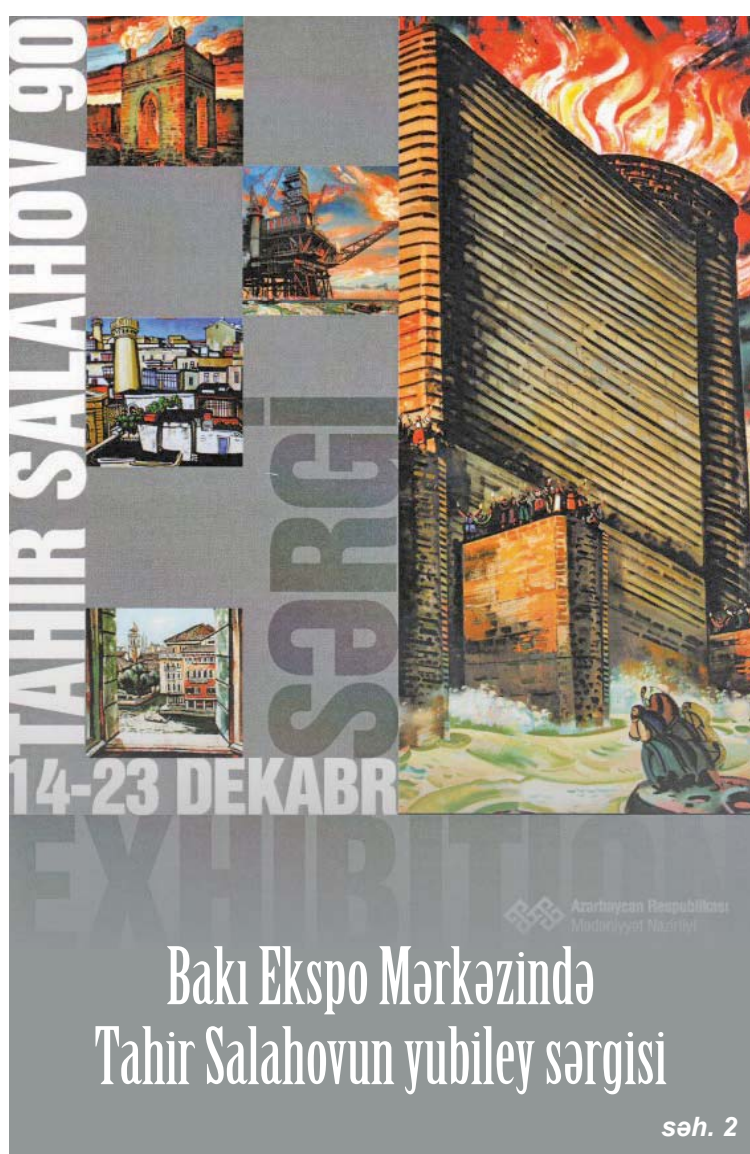
davamı səh. 6-də

Vyanada “Əbədi ezamiyyət” sənədli filminin təqdimatı

Avstriyanın paytaxtındakı “Urania” kinoteatrında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi münasibətilə “Əbədi ezamiyyət” sənədli filminin nümayişi təşkil olunub.

Ölkəmizin Avstriyadakı səfirliyi və Vyanadakı Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən təqdimatda xarici diplomatik korpusun nümayəndələri, Avstriyanın dövlət qurumlarının təmsilçiləri, bu ölkədə yaşayan soydaşlarımız və yerli ictimaiyyətin nümayəndələri iştirak ediblər.

səh. 4

Bakı Ekspo Mərkəzində Tahir Salahovun yubiley sərgisi

səh. 2

Ecəzkar musiqi axşamından təəssürat

səh. 5

“Bayatı-Qacar” muğamı ilk dəfə daşgah şəklində təqdim edildi

səh. 2

Cümhuriyyətin 100 illiyi Avropa Parlamentində qeyd olunub

səh. 8

Müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu, dünya şöhrətli siyasi xadim, xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin vəfatından 15 il ötdü.

Dekabrın 12-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və ailə üzvləri Fəxri xiyabana gələrək xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin məzarını ziyarət ediblər. Mərasimdə Baş nazir Novruz Məmmədov, Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədov, Prezident Administrasiyasının rəhbəri Ramiz Mehdiyev, millət vəkilləri, nazirlər, komitələrin, şirkətlərin və idarələrin rəhbərləri, respublika ictimaiyyətinin nümayəndələri iştirak ediblər.

Prezident məzarın önünə əkilil qoyub. Azərbaycanın dövlət himni səslənib.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev və ailə üzvləri ümummilli liderin ömür-gün yoldaşı, görkəmli oftalmoloq-alim,

O, Azərbaycanı dünyaya, dünyanı Azərbaycana tanıtdı

akademik Zərifə xanım Əliyevanın da məzarı üzərinə gül dəstələri qoyublar. Tanınmış dövlət xadimi Əziz Əliyevin və professor Tamerlan Əliyevin də xatirələri yad edilib, məzarları üstünə gül dəstələri düzülüb.

Vəfatından sonra xalqın yaddaşında qalmaq hər kəsə nəsih olmur. Xalq yalnız sevdiklərini yadda saxlayır və yaşadır. Heydər Əliyev misilsiz xidmətlərinə görə hər zaman Vətəni, xalqı üçün əziz olaraq qalacaq. Çünki bu dahi insan öz nəci əməlləri ilə hələ sağlığında tarixin yaddaşında əbədləşmiş böyük azərbaycanlıdır.

O, Azərbaycan salnaməsində təkrarolunmaz rəhbər, qüdrətli dövlət başçısı, fədakar insan kimi qalıb. Çünki o, Azərbaycanı dünyaya, dünyanı Azərbaycana

tanıtdı. O, Azərbaycanı qorumaq üçün yaşadı, Azərbaycanı yaşatmaq üçün qurub yaratdı.

“Mənim həyat amalım yalnız bütün varlığım qədər sevdiyim Azərbaycan xalqına, dövlətimizə, ölkəmizin iqtisadi, siyasi, mədəni inkişafına xidmət olmuşdur”, - deyəən ulu öndər istər sovet dönəmində, istərsə də müstəqillik illərində qüdrəti və zəkası, müdrikliyi və uzaqgörənliyi ilə Azərbaycanı dünya dövlətləri sırasında layiqli yərə çıxardı. Azərbaycanı fəlakətlərdən xilas etdi, sözün həqiqi mənasında, xalqının xilaskarına çevrildi.

Heydər Əliyev dövrü Azərbaycan tarixinin, mədəniyyətinin, elminin, təhsilinin qızıl dövrünə çevrildi. Türk dünyasının bu böyük oğlunun danılmaz xidmətlərindən biri güclü, sabitliyə qovuşmuş Azərbaycan idisə, digəri, özünə layiq siyasi varisin yetişdirilməsi idi. Bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dahi rəhbərin siyasi kursunu, onun ideyalarını, yolunu inamla davam etdirir.

Mədəni irsin təşkili və idarə olunmasında İtaliya ilə əməkdaşlıq

əvvəli səh. 1-də

Nazirliyin nümayəndə heyəti həmçinin regionun Asti və Alba əyalətlərinə də səfər edib, “Asti əyalətinin tarixi kəndləri” – tarixi mərkəzi icimai yerlərin müasirləşdirilməsi layihəsi, eləcə də Qoriya Fondu və Asti Muzey Fondu, UNESCO-nun Dünya İrs Siyahısına daxil edilmiş Lanqe Roero və Monferrato əraziləri ilə tanış olub.

Qeyd edək ki, 2016-2018-ci illərdə heyətə keçirilən “Mədəniyyət sektorunun siyasi və idarə olunması sisteminin modernləşdirilməsində Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyinə dəstək” adlı Tvinning layihəsinə əsasən İsmayilli Regional Mədəniyyət İdarəsi pilot region müəyyən edilib və İtaliya təcrübəsi nəzərə alınaraq “İnteqrasiyalı idarəetmə planı” hazırlanıb.

Bakı Ekspo Mərkəzində Tahir Salahovun yubiley sərgisi

Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə dekabrın 14-dən 24-dək Bakı Ekspo Mərkəzində Azərbaycanın və SSRİ-nin Xalq rəssamı Tahir Salahovun 90 illik yubileyinə həsr olunmuş sərgi keçiriləcək.

Milli incəsənətimizin zənginləşdirilməsi və təbliği işinə əhəmiyyətli töhfələr vermiş şəxsiyyətlərdən olan dünya şöhrətli rəssam Tahir Salahov 1928-ci il noyabrın 29-da anadan olub. 1950-ci ildə Əzim Əzimzadə adına Bakı Rəssamlıq Məktəbini bitirib. Ali təhsilini əvvəlcə V.İ.Muxina adına Leningrad Ali Rəssamlıq Sənaye Məktəbində alıb. Sonra təhsilini V.İ.Surikov adına Moskva Dövlət Rəssamlıq İnstitutunda davam etdirib.

Rəssamın əsərləri 1955-ci ildən etibarən çoxsaylı beynəlxalq, ümumittifaq və respublika miqyaslı sərgilərdə nümayiş olunub, dünyanın bir çox nüfuzlu muzey və qalereyalarında fərdi sərgiləri keçirilib.

2008-ci ildə rəssamın 80 illik yubileyi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamına əsasən dövlət səviyyəsində qeyd olunub. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 13 oktyabr 2011-ci il tarixli sərəncamına əsasən 2012-ci ildə İçərişəhərdə Tahir Salahovun ev-muzeyi fəaliyyətə başlayıb.

Çövkən milli atüstü oyunu üzrə Prezident kuboku turniri

Azərbaycan Respublikası Atçılıq Federasiyasının təşkilatçılığı ilə çövkən milli atüstü oyunu üzrə Prezident kuboku turniri keçirilir.

Turnirin “A” qrupunda “Ağstafa”, “Sərhədçi”, “Murad” və “Buta Golden”, “B” qrupunda isə “Qarabağ”, “Omar”, “Polad” və “Köhlən” komandaları çıxış edir.

Qruplarda ilk iki yeri tutan komandalar yarımfinala vəsiqə alacaqlar.

Yarımfinal oyunları dekabrın 22-də təşkil olunacaq. Çövkən milli atüstü oyunu üzrə Prezident kuboku turnirinin finalı dekabrın 23-də keçiriləcək.

Səttar Bəhlulzadənin ev-muzeyində yeni eksponatların təqdimatı

Təsviri sənətimizin görkəmli nümayəndəsi, Xalq rəssamı Səttar Bəhlulzadənin (1909-1974) anadan olmasının 109-cu ildönümü münasibətilə dekabrın 14-də sənətkarın Əmircan qəsəbəsinə-dəki ev-muzeyində yeni daxil olmuş eksponatların təqdimatı keçiriləcək.

Yeni eksponatlar sırasında Səttar Bəhlulzadənin avtobiografiyası, təhsil aldığı Rəssamlıq Texnikumunun vəsiqəsi, Xalq rəssamı Maral Rəhmanzadənin, kimyaçı alim Həbib Məmmədəliyev və başqalarının rəssama ünvanladığı məktublar, Əmircan zəhmətkeşlərinin rəssamın 50 illiyi münasibətilə ona bağışladığı kəlağayı, rəssamın Dövlət Tretyakov Qalereyasında (Moskva) qorunan əsərlərinin reproduksiya, Əməkdar rəssam Hüseyn Haqverdiyevin muzeyə bağışladığı slaydlar və digər materiallar var.

əvvəli səh. 1-də

Həsən Məmmədov Azərbaycan Dövlət Teatr İnstitutunun Dram və kino aktyorluğu fakültəsində Mehdi Məmmədovun kursunu bitirdikdən sonra bir müddət Akademik Milli Dram Teatrında çalışır.

Lakin kinoda çəkildiyi çoxsaylı rollar onun yaradıcılığında xüsusi yer tutur. O, “Azərbaycan-film”də istehsal olunmuş “Böyük dayaq” (Qaraş), “Arşın mal alan” (1965, Əsgər), “Gün keçdi” (Oqtay), “Arxadan vurulan zərbə” (Qəmərlinski), “Bizi bağışlayın” (Nəriman), “Biris gün gecə yarısı” (Baba Əliyev), “İstintaq” (Murad), “Dədə Qorqud” (Dədə Qorqud), “Axıncı aşırım” (Abbasqulu bəy Şadlinski), “Sevil” (Balaş), “Yeddi oğul istəmə” (Bəxtiyar), “Bir cənub şəhərində”

“Ömür keçdi, gün keçdi”

(Murad) və s. filmlərdə aparıcı rollara çəkilib. Teatr və kino sənətində göstərdiyi xidmətlərə görə 1971-ci ildə Əməkdar artist, 1982-ci ildə isə Xalq artisti fəxri adlarına layiq görülüb.

Çıxışdan sonra aktyorun rol aldığı filmlərdən kadrlar nümayiş olundu. “Böyük dayaq”, “Arşın mal alan”, “Gün keçdi”, “Evlənmək istəyirəm” filmlərindən mahnılar səsləndi.

Məktəbin “Səbinə” rəqs kollektivinin (bədi rəhbər Səbinə İsmayılova) ifasında “Arşın mal alan” filmindən rəqs nümayiş olundu.

Savalan FƏRƏCOV

“Bayatı-Qacar” muğamı ilk dəfə dəsgah şəklində təqdim olundu

Dekabrın 13-də Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində “Bayatı-Qacar” muğamının təfsiri və nəzəri aspektləri” mövzusunda seminar keçirildi. Seminar universitetin Muğam sənəti və Xalq çalğı alətləri ifaçılığı kafedralarının birgə iştirakı ilə gerçəkləşdi.

Xalq artisti, tarzən Zamiq Əliyev seminarı açaraq bildirdi ki, uzun zamandır ifaçılıqda “Bayatı-Qacar” muğamına müraciət olunmur. Bu gün isə həm xanəndəlik ixtisası üzrə dərş deyən müəllimlər, həm də xalq çalğı alətləri üzrə ifaçılarımız bu muğamı dinləyib sonrakı fəaliyyətlərində bəhrələnmək imkanı qazanacaqlar.

Layihənin müəllifləri – Xalq artisti, professor Vamiq Məmmədəliyev, Muğam sənəti kafedrasının müdiri, Xalq artisti

Teyyub Aslanov, Əməkdar artist, professor Mirnazim Əsədullayev çıxış edərək “Bayatı-Qacar” muğamının müasir dövrdə ifası və yaşadılması baxımından seminarın əhəmiyyətini diqqətə çatdırdılar. Bildirildi ki, vaxtilə bu muğama Mütəllib Mütəllibov, Qulu Əsgərov və Ağaxan

Abdullayev kimi unudulmaz xanəndələr müraciət edib. Həmin ifalar bütöv dəsgahı özündə cəm etmədiyi üçün bu gün “Bayatı-Qacar” ilk dəfə olaraq dəsgah şəklində işlənilir.

Sonra layihə müəlliflərinin ifasında “Bayatı-Qacar” dəsgahı təqdim edildi.

Şerqşünas alim, akademik Vasim Məmmədəliyev çıxış edərək uğurlu layihəyə görə təşəkkürünü bildirdi. Qeyd etdi ki, “Bayatı-Qacar” müstəqil dəsgah olmaqla yanaşı, bir şöbə kimi vaxtilə “Düğah”da işlənilir: “Bu muğam xarakteri etibarilə dinləyicidə qəm-qüssə, kədər hissləri oyadır və hər xanəndə bu muğamı dərin fəlsəfəsi ilə çatdırmaq imkanına malik olmur. Seminar şəklində təqdim edilən dəsgah öz bütövlüyü və ifaçılıq texnikası baxımından təqdirəlayiqdir. XX əsrdə bu muğamın ən gözəl ifaçısı Mütəllib Mütəllibov olub. Bu gün müasir dünyada təqdim edilən ifada muğamın etimologiyasına uyğun olaraq seçilən klassik şeirlərimiz musiqi ilə gözəl bir vəhdət təşkil etdi”.

Daha sonra seminar hər iki kafedranın müəllim və tələbələrindən dəsgahla bağlı ifaçılara ünvanladığı suallar və müzakirələrlə davam etdi.

Qeyd edək ki, təqdim edilən “Bayatı-Qacar” dəsgahına 12 guşə və yeni rənglər də əlavə olunmuşdu.

Lalə AZƏRİ

“Kərgədan buynuzu” tələbələrin ifasında

Maqşud İbrahimbəyov Yaradıcılıq Mərkəzində Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti tələbələrinin hazırladığı “Kərgədan buynuzu” tamaşası nümayiş olunub.

Maqşud İbrahimbəyovun eyniadlı əsəri əsasında hazırlanan tamaşaya dram rejissoru ixtisası üzrə rus bölməsinin IV kurs tələbələri Fəridə Nesterenko, Bella Klimaşeva, Yuri Omelçenko, Raulya Rzayeva, Cahandar Cəfəri və Tamerlan Əsədov quruluş veriblər.

ADMİU-nun Ədəbiyyat və dillər kafedrasının müdiri, filologiya elmləri doktoru, professor Fəridə Səfiyevanın layihəsi əsasında hazırlanan tamaşada Teatr sənəti fakültəsinin teatr və kino aktyoru ixtisasının rus bölməsinin II və IV kurs tələbələri, Rus Dram Teatrının aktyoru, Əməkdar artist Maqşud Məmmədov çıxış edib.

Tamaşada aktyorların səhnə danışığı ilə Xalq artisti Ayan Mirqasımov və Əməkdar artist Azad Şükürov məşğul olub. Səhnə əsərinin plastik həlli Xalq artisti Pərviz Məmmədrzayeva, musiqi tərtibatı Aysel Əzizovaya aiddir.

Xalq artisti, professor Cənnət Səlimova və Əməkdar artist Sonaxanım Mikayılovanın rəhbərlik etdiyi kursların tələbələrinin birgə hazırladığıqları tamaşa maraqla qarşılanıb.

Qazaxistanın folklor mahnı və rəqs kollektivləri Ankarada çıxış edib

Qazaxistanın Adırna Folklor və Etnoqrafiya Musiqi Ansamblı və Altınay Dövlət Rəqs Ansamblı bu ölkənin müstəqilliyinin 27-ci ildönümü münasibətilə dekabrın 12-də Ankarada konsert proqramı ilə çıxış etdi.

Qazaxistanın Türkiyədəki səfirliyinin təşkil etdiyi konsert proqramında Türkiyə Prezidentinin baş müşaviri Yalçın Topçu, Xaricdəki Türklər və Qohum Cəmiyyətlər Başqanlığının (Yurtdışı Türklər və Akraba Topluluklar Başqanlığı – YTB) sədr müavini Sait Yusuf, TÜRKSOY baş katibinin müavini Fırat Purtaş, digər qonaqlar iştirak edirdi.

Qazaxistanın Türkiyədəki səfiri Abzal Saparbekullı çıxışında mədəni tədbirlərin iki ölkə arasındakı əlaqələrin inkişafında rolundan bəhs etdi: “Bu cür tədbirlər bir-birimizi yaxından tanımağa vəsilə olur, qardaşlığımızı daha da güvvətləndirir. Qazax xalqı türk tarixinin bir parçasıdır”.

Yalçın Topçu Qazaxistanın həm Türkünstan coğrafiyası, həm də bütün dünyada mühüm rolu və mövqeyinə diqqət çəkdi.

Çıxışlardan sonra konsert proqramı təqdim olundu. Konsertdə Türkiyə sənətçisi Feryal Başel həm aparıcılıq etdi, həm də həmkarları ilə qazaxca mahnılar oxudu. Sonda ifaçılara mükafatlar təqdim edildi.

**Mehparə SULTANOVA
Ankara**

Böyük dövlət xadimi, dahi siyasətçi, ümummilli lider Heydər Əliyevin vəfatının 15-ci ildönümü münasibətilə dekabrın 12-də Müslüm Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında konsert proqramı təqdim olundu.

Mərasimdə mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev, nazirin birinci müavini Vəqif Əliyev, nazirliyin, eləcə də Bakı şəhərində fəaliyyət göstərən mədəniyyət müəssisələrinin kollektivləri iştirak edirdi.

Xatirə konsertində Xalq artisti Rauf Abdullayevin bədii rəhbərliyi və baş dirijorluğu ilə Üzeyir Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri çıxış etdi.

Proqramda Üzeyir Hacıbəylinin “Koroğlu” operasından uvertura, Qara Qarayevin “Mətnə odası”, “Leyli və Məcnun”

simfonik poeması, Fikrət Əmirovun “Azərbaycan kapriçiosu”, Soltan Hacıbəyovun “Karvan” simfonik lövhəsi, Asəf Zeynalılinin “Muğamsayağı”, Arif Məlikovun “Məhəbbət əfsanəsi” baletindən adajio və Tofiq Quliyevin “Sənə də qalmaz” əsərləri səsləndirildi.

Təqdim olunan ifalar ömrü boyu Azərbaycanın mədəniyyət və incəsənətinə qayğı göstərən ulu öndərin əziz xatirəsinə minnətdarlığın musiqi dili ilə ifadəsi idi.

Fariz HÜSEYNOV

Filarmoniyada ümummilli liderin xatirəsinə həsr olunmuş konsert proqramı

Heydər Əliyev Sarayında anım mərasimi

Heydər Əliyev Sarayında Azərbaycan xalqının ümummilli liderinin anım mərasimi keçirilib.

Sarayın direktoru, Əməkdar mədəniyyət işçisi Fərhad Babayev mərasimdə ulu öndərin şərəfli həyat yolundan, xalqı qarşısında misilsiz xidmətlərindən, mədəniyyət və incəsənətimizin inkişafı istiqamətində həyata keçirdiyi tədbirlərdən bəhs edib. Ulu öndərin müdrik siyasəti sayəsində respublikamızın qazandığı nailiyyətlərdən, dünya birliyində layiqli yer tutmasından söz açan direktor bu siyasətin Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirildiyini vurğulayıb.

F.Babayev çıxışında onu da bildirib ki, Heydər Əliyev Sarayı Azərbaycan mədəniyyətinin, incəsənətinin nümayiş olunduğu əsas səhnədir və bu sarayın adı onun məsuliyyət yükünü daha da artırır.

Mərasim iştirakçıları müasir Azərbaycan dövlətinin qurucusunu dərin hörmət və ehtiramla yad edib, Heydər Əliyevin ömür yolu, fəaliyyəti, respublikamızın mədəni həyatında etdiyi yeniliklər, ölkəmizin tərəqqisi naminə gördüyü işlər barədə danışıblar.

Tədbirdən sonra Heydər Əliyev Sarayının kollektivi xalqımızın ümummilli liderinin Fəxri xiyabandakı məzarını ziyarət edib.

Mədəniyyət Nazirliyinin kollektivi ulu öndərin məzarını ziyarət edib

Azərbaycanın ən yeni tarixinin bütöv bir qərinəsi dünya şöhrətli siyasətçi, ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Böyük şəxsiyyət, müdrik dövlət xadimi ölkəmizə rəhbərliyinin hər iki dövründə mədəniyyətimizin himayədən olub, bu sahənin inkişafı üçün əlindən gələni əsirgəməyib.

Azərbaycan xalqı dövlətçilik tariximizdə müstəsna yeri olan bu dahi oğlunun əvəzsiz xidmətlərini heç vaxt unutmur və 15-ci ildir ki, ulu öndərin əbədiyyətə qovuşduğu 12 dekabr günündə onun əziz xatirəsinə ehtiramla yad edir.

Mədəniyyət Nazirliyinin, nazirlik yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətinin, Bakı Şəhər Mədəniyyət Baş İdarəsinin kollektivi dekabrın 12-də Fəxri xiyabana gələrək ulu öndərin məzarını ziyarət edib. Nazirliyin əməkdaşları məzarın önünə tər çiçək dəstələri düzüb, əziz xatirəsinə ehtiramlarını bildiriblər. Anım mərasimində Bakı şəhərində fəaliyyət göstərən mədəniyyət müəssisələrinin əməkdaşları da iştirak ediblər.

Milli mədəniyyətimizin himayədarı

Ulu öndər Heydər Əliyevin anım gününə həsr olunmuş daha bir tədbir Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyində keçirilib.

Muzeyin direktoru, Əməkdar mədəniyyət işçisi Alla Bayramova “Milli mədəniyyətimizin himayədarı” mövzusunda çıxış edib. Bakı Musiqi Akademiyasının professoru, Xalq artisti Ülviyyə Hacıbəyova çıxışında Heydər Əliyevin Azərbaycanın incəsənət xadimlərinə göstərdiyi diqqət və qayğıdan, sənət adamlarına bəxş etdiyi ruh yüksəkliyindən danışıb. Sonra o, ümummilli liderin xatirəsinə ithaf etdiyi musiqi proqramını təqdim edib.

Tədbirdə “Heydər Əliyev – Azərbaycan mədəniyyətinin hamisi” adlı sənədli film nümayiş olunub.

“Azərbaycan səni daim yaşadacaq”

Cəfər Cəbbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanası Yasamal rayon 21 nömrəli orta məktəbin şagird və müəllim kollektivi ilə birlikdə rayondakı Heydər Əliyev Mərkəzində ulu öndərin xatirəsinə yad edib.

“Azərbaycan səni daim yaşadacaq” adlı tədbirdə Yasamal rayon Heydər Əliyev Mərkəzinin əməkdaşı Azər Zeynalzadə Respublika Gənclər Kitabxanasının elmi işlər üzrə direktor müavini Xəlida Musayeva, 21 nömrəli məktəbin uşaq birliyinin rəhbəri Pərvanə Əliyeva və digər çıxış edənlər ulu öndərin nəsilərə nümünə olan layiqli həyat yolundan söz açıblar.

Məktəblilər dahi rəhbərə həsr edilmiş şeirlər səsləndiriblər. Sonra qonaqlar kitabxanada açılmış “Heydər Əliyev və müstəqil Azərbaycan” adlı sərgiyə baxıblar.

Rostropoviçlərin ev-muzeyində “açıq qapı” günü

Ulu öndər Heydər Əliyevin anım günü ilə əlaqədar Leopold və Mstislav Rostropoviçlərin ev-muzeyində “açıq qapı” günü təşkil olunub.

Muzeydə Mstislav Rostropoviç və ulu öndərin nadir fotosəkilləri, iki şəxsiyyətin böyük dostluğunu əks etdirən məktublar və digər qiymətli əşyalar nümayiş olunur.

Gün ərzində muzeyə gələn Azərbaycan Milli Konservatoriyası təzində Musiqi kollecinin, Bülbül adına Orta ixtisas musiqi məktəbi, incəsənət gimnaziyasının şagird və müəllim heyəti üçün ekskursiyalar təşkil olunub, rejissor T.Aşumovanın “Slavın 5 günü”, Ziya Şıxlınskinin maestroya həsr etdiyi unikal “Doğma diyar” filmləri nümayiş edilib.

“Əbədiyaşar lider” adlı tədbir keçirilib

Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının Təhsil Kompleksində (BXA) ümummilli lider Heydər Əliyevin anım günü münasibətilə “Əbədiyaşar lider” adlı tədbir keçirilib.

Tədbir iştirakçıları öncə ulu öndərin akademiyasının foyesindəki büstü önünə gül dəstəsi qoyub, xatirəsinə bir dəqiqəlik sükutla yad ediblər.

BXA-nın rektoru, professor Tımuçin Əfəndiyev tədbiri açaraq qeyd edib ki, müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu Heydər Əliyev həyatını Azərbaycan xalqının və respublikamızın hərtərəfli inkişafına və çiçəklənməsinə, azərbaycançılıq ideyasının milli şüurda

qərarlaşmasına, müstəqil dövlətçiliyin möhkəmlənməsinə, Azərbaycan mədəniyyətinin və incəsənətinin bütün dünyada tanınmasına həsr edib, bu sahədə misilsiz xidmətlər göstərüb. Yazıçı İlqar Əhmədovlu Heydər Əliyevin Azərbaycan tarixindəki əvəzedilməz xidmətlərindən və dövlətçilik fəaliyyətindən danışmış, dahi şəxsiyyətə həsr etdiyi “Odlu ürayın döyüntüləri” kitabını tədbir iştirakçılarına təqdim edib.

Tədbirdə sənətsünaslıq üzrə elmlər doktoru, professor Vəfa Əliyev “Heydər Əliyev və Azərbaycan təhsili”, fəlsəfə üzrə elmlər doktoru, professor Əlikram Tağıyev “Ümummilli lider Heydər Əliyevin nəzəri irsi və azərbaycançılıq fəlsəfəsi”, sənətsünaslıq

üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Fərhanə Atakişiyeva “Heydər Əliyev və nitq mədəniyyəti”, sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Aygül Hüseynova “Heydər Əliyev və musiqi mədəniyyəti” adlı məruzələrlə çıxış ediblər.

BXA-nın proroктору, Xalq artisti Təranə Muradova və akademiyanın müəllimi, Əməkdar artist Yuri

Lobaçov ümummilli liderlə görüşlərindən xatirələrini bölüşüblər.

BXA Kollecinin direktoru, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru Aynur Hüseynova da ulu öndərin təhsilə və mədəniyyətə diqqət və qayğısından danışıb. Bədii hissədə kollec tələbələri tərəfindən ümummilli ildərə həsr olunmuş şeir və mahnılar ifa edilib.

“Əbədiyyət yolu”

sənədli filmi nümayiş olunub

Nizami Kino Mərkəzində ulu öndər Heydər Əliyevin anım günü ilə əlaqədar “Əbədiyyət yolu” adlı qısametrajlı sənədli filmin nümayiş keçirilib.

Ulu öndər Heydər Əliyevin həyat yolundan bəhs edən film Mədəniyyət Nazirliyinin sifarişli ilə “Salnamə” kinostudiyasında lentə alınıb. Ekran əsərinin rejissoru İqbal Məmmədəliyevdir.

“Mən Azərbaycanam”

Azərbaycan Milli Konservatoriyasında ümummilli lider Heydər Əliyevin xatirəsinə həsr olunmuş “Mən Azərbaycanam” adlı anım mərasimi keçirilib.

Konservatoriyanın rektoru, professor Siyavuş Kərimi tədbirdə çıxış edərək dahi rəhbərin Azərbaycan tarixində silinməz iz qoyduğunu bildirib. Rektor həyatını xalqına həsr edən ulu öndərin incəsənətə çox bağlı olduğunu, onun əziz xatirəsinin hər il konservatoriya tələbələrindən ifasında musiqi proqramı ilə anıldığını deyib.

Mərasimdə Əməkdar incəsənət xadimləri Vəlif və Ceyhun Allahverdiyevlərin mahnı və romansları səslənib.

Ankaradakı Heydər Əliyev məktəbində xatirə tədbiri təşkil edilib

Ümummilli lider Heydər Əliyevin vəfatının 15-ci ildönümü qardaş Türkiyədə - Ankara, İstanbul, İzmir və Qars şəhərlərində müxtəlif tədbirlərlə anılıb.

Paytaxt Ankaradakı Heydər Əliyev məktəbində anım mərasimi təşkil olunub. Məktəbin direktoru Necəttin Şengeze bildirib ki, burada şagirdlərin yüksək səviyyədə bilik alması və asudə vaxtlarını səmərəli keçirmələri üçün hər cür şərait yaradılıb.

Rəsmi hissədə Azərbaycanın Türkiyədəki səfiri Xəzər İbrahim, Türkiyə Prezidentinin baş müşaviri Yalçın Topçu, Azərbaycan Milli Məclisinin deputatları Eldar İbrahimov və Əhliman Əmiraslanov, Türkiyə-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun sədr müavini Orxan

Erdem, parlamentlərarası dostluq qrupunun keçmiş sədri Necdet Ünüvar və Türkiyə hökumətinin sabiq üzvü İlhan Aküzüm çıxış ediblər.

Ulu öndərin təhsillə bağlı tövsiyələrini xatırladan səfir əminliklə bildirib ki, Ankaradakı Heydər

Əliyev məktəbinin şagirdləri yüksək bilik qazanaraq cəmiyyətimizin ən fəal üzvləri olacaqlar.

Azərbaycan və Türkiyə xalqlarının tarixin ağır sınaqlarında belə bir-birlərinə qardaş münasibətdə olduqlarını xatırladan Yalçın Topçu ulu öndər Heydər

Əliyevin xilaskarlıq missiyasının və dövlət quruculuğu sahəsindəki nailiyyətlərindən tarixə qızıl hərfklə yazıldığını söyləyib. Qafqaz İslam Ordusunun 1918-ci ildə Bakının işğaldan azad olunması istiqamətində göstərdiyi rəşadətən nəsilərə nümunə olduğunu diqqətə çatdıran Y.Topçu qeyd edib ki, Azərbaycan xalqı da hər zaman dar gündə Türkiyənin yanında olub.

Digər çıxış edənlər də Heydər Əliyevin həyat yolundan, dövlətçilik fəaliyyətindən danışıblar. Vurğulanıb ki, Türkiyə-Azərbaycan dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin inkişafında Heydər Əliyevin böyük xidmətləri var.

Çıxışlardan sonra mərasim bədii proqramla davam edib.

Sonda Ankaradakı səfirliyiimizin təhsil müşavirliyi tərəfindən Heydər Əliyevin fəaliyyəti ilə bağlı məktəblilər arasında keçirilən rəsm, inşa və poeziya müsabiqəsinin qaliblərinə mükafatlar təqdim olunub.

Mehparə SULTANOVA
Ankara

Britaniyada təhsil almış gənclərin mükafatlandırılması mərasimi

Onların uğur hekayələri digər gənclərə nümunə olacaq

Respublikamızda ilk dəfə keçirilən "UK Global Alumni Awards" mükafatlarının təqdimatına mərasimi olub.

Dekabrın 11-də gerçəkləşən mərasimdə Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev, təhsil naziri Ceyhun Bayramov, mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev, iqtisadiyyat nazirinin müavini Səvinc Həsənova, Böyük Britaniyanın Azərbaycandakı səfiri Karol Krofts, Britaniya Şurasının (British Council) Azərbaycan üzrə ölkə direktoru Samer Şah, ali məktəb rektorları iştirak ediblər.

Mərasimdə çıxış edən təhsil naziri Ceyhun Bayramov bildirib ki, Azərbaycan dövləti tərəfindən təhsilin və insan kapitalının inkişafına xüsusi önəm verilir. Təhsil sahəsində beynəlxalq əlaqələrə böyük diqqətin ayrıldığını vurğulayan nazir Britaniya Şurasının Azərbaycan-dakı fəaliyyətinin 25 ilin tamam olduğunu, bu müddət ərzində qurumla bir sıra uğurlu layihələrin həyata keçirildiyini bildirib. Qeyd edilib ki, xaricdə təhsil almaq istəyən azərbaycanlı tələbələr üçün Böyük Britaniya ən çox arzu edilən ölkələr sırasındadır. "2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı" çərçivəsində təqaüdlərin təxminən

üçdəbiri bu ölkənin universitetlərində təhsil üçün verilib. Nazir Böyük Britaniya məzunlarının Azərbaycanla bu ölkə arasında əlaqələri daha da gücləndirəcəklərinə, onların uğur hekayələrinin digər gənclər üçün nümunə olacağına əminliyini qeyd edib.

Böyük Britaniyanın Azərbaycandakı səfiri Karol Krofts iki ölkə arasında bütün sahələrdə, o cümlədən təhsil sahəsində uğurlu əməkdaşlığın olduğunu vurğulayıb. Bildirib ki, Böyük Britaniyada təhsil alan azərbaycanlı məzunların öz ölkələrinə, peşələrinə müsbət töhfələr verməsi olduqca qürurvericidir.

Britaniya Şurasının Azərbaycan üzrə ölkə direktoru Samer Şah isə vurğulayıb

ki, bu nüfuzlu beynəlxalq mükafat Birləşmiş Krallığın ali təhsil imkanlarını qeyd etmək üçün nəzərdə tutulub. Bu il beynəlxalq mükafatı əldə etmək üçün 123 ölkədən olan və Birləşmiş Krallığın 140-dan artıq ali təhsil müəssisəsini bitirmiş 1700-dən artıq məzunun ərizəsi daxil olub. Samer Şah diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan üzrə seçilən 8 finalçıdan

3-ü bu mükafata layiq görülməkdir. Azərbaycan bu il mükafatlandırma mərasiminə ev sahibliyi edən ikinci ölkədir və dünyanın on bir ölkəsində də bu cür mükafatlandırma mərasimləri keçiriləcək.

Sonra "UK Global Alumni Awards" mükafatlarının "Sosial təsir", "Sahibkarlıq" və "Peşəkar nailiyyət" nominasiyaları üzə finalçıları və qalibləri elan olunub.

Parisdə anım tədbiri keçirilib

Ölkəmizin Fransadakı səfirliyinin və UNESCO yanında daimi nümayəndəliyinin birgə təşkilatçılığı ilə Parisdəki Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində ulu öndər Heydər Əliyevin xatirəsi yad edilib.

Mərasimdə çıxış edən səfir Rəhman Mustafayev ulu öndərin hələ sovet dövründə Azərbaycanda güclü sənayenin, elmi və mədəni inkişafın təməlini qoyduğunu qeyd edib. Diqqətə çatdırılıb ki, ölkəmizdə dərin böhranın yaşandığı 1993-1994-cü illərdə Heydər Əliyev Azərbaycanın müstəqil dövlətçiliyinin qorunub möhkəmləndirilməsində tarixi xidmətlər göstərib.

Anım mərasimində UNESCO-yandakı daimi nümayəndəliyin rəhbəri səfir Anar Kərimov, mədəniyyət nazirinin müavini Sevdə Məmmədəliyeva, Azərbaycanın AŞPA-dakı nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidov, millət vəkili Sabir Hacıyev, əslən azərbaycanlı olan fransalı aktyor Robert Hossein, Azərbaycanın Dostları Assosiasiyasının sədri Jan-Fransua Mansel, eləcə də səfirliyimizin və daimi nümayəndəliyimizin əməkdaşları, Parisdə yaşayan və təhsil alan azərbaycanlılar iştirak ediblər.

Sonra Fransanın Alfred Cortot adına ali musiqi məktəbinin tələbələri Vurğun Vəkilov (piano) və Ağarəhim Quliyev (fleyta) klassik musiqi ifa ediblər. Gənc musiqiçilərin ifasında ümummillil liderin çox sevdiyi "Küçələrə su səpmişəm" xalq mahnısı da səslənib.

Daşkənddə kitab və foto sərgiləri açılıb

Azərbaycanın Özbəkistandakı səfirliyinin nəzdindəki Heydər Əliyev adına Mədəniyyət Mərkəzində ulu öndərin fəaliyyəti, onun xalqımız qarşısındakı xidmətlərinə həsr edilmiş kitab sərgisi və "Heydər Əliyev və Özbəkistan" adlı fotosərgi təşkil olunub.

Sərgilərlə Daşkənddəki bir sıra ali məktəblərin tələbələri və orta məktəblərin şagirdləri də tanış olublar.

Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi ulu öndərin anım günü ərəfəsində "Türküstan" Respublika sarayında Daşkənddəki uşaq evləri arasında keçirilən xeyriyyə festivalına da sponsorluq edib. Mədəniyyət mərkəzi tərəfindən 15 uşaq evinə hədiyyələr verilib və konsert proqramı təqdim olunub.

Şagirdlərin nailiyyətləri

3-10 dekabr tarixində Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasında "Akademik xalq və caz musiqisi" Respublika festivalı keçirilib. Festivalda Sumqayıt Regional Mədəniyyət İdarəsinin şəbəkəsinə daxil olan uşaq musiqi məktəblərinin şagirdləri də uğurla iştirak edib.

Abşeron rayon Ceyranbatan qəsəbə Uşaq incəsənət məktəbinin IV sinif şagirdi Nura Allahverdiyeva və III sinif şagirdi Fətimə Abasova festivalın diplomantları adına layiq görüldülər. Sumqayıt şəhər Q.Qarayev adına Uşaq musiqi məktəbinin şagirdləri Murad Muradov, Zemfira Zəkizadə, Aylin Rüstəmli və Aytac Vəlizadə tərifnəmə ilə təltif olublar.

Avstriyanın paytaxtındakı "Urania" kino-teatrında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi münasibətilə "Əbədi ezamiyyət" sənədli filminin nümayişi təşkil olunub.

Ölkəmizin Avstriyadakı səfirliyi və Vyanadakı Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən təqdimatda xarici diplomatik korpusun nümayəndələri, Avstriyanın dövlət qurumlarının təmsilçiləri, bu ölkədə yaşayan soydaşlarımız və yerli ictimaiyyətin nümayəndələri iştirak ediblər. Filmin ideya rəhbəri, tanınmış diplomat Ramiz Abutalıbov və filmdə Məhəmməd Məhərrəmov rolunu canlandıran rejissor Tahir Əliyev tədbirə qatılıblar.

Ölkəmizin Avstriyadakı səfiri Qalib İsmayılov çıxış edərək Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin tarixinə və onun beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən tanınmasında əvəzsiz xidmətləri

Vyanada "Əbədi ezamiyyət" sənədli filminin təqdimatı

olmuş şəxslərin fəaliyyətinə nəzər salıb. Qeyd edilib ki, 1919-cu ilin yanvarında Azərbaycan Parlamentinin sədri Əlimərdan bəy Topçubaşovun rəhbərliyi ilə Paris Sülh Konfransına yola düşən nümayəndə heyəti bir

daha Vətənə qayıda bilməyib, bu səfər ömürlük ezamiyyətə çevrilib.

Sənədli filmin ideya müəllifi, diplomat, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti tarixinin araşdırıcısı Ramiz Abutalıbov ekran

əsrinin yaranma tarixçəsindən və əsas ideyasından bəhs edib. Hələ Parisdə UNESCO-da işlədiyi dövrdə nümayəndə heyətinin həyatda olan yeganə üzvü Məhəmməd Məhərrəmov-la şəxsən tanış olduğunu qeyd edən R.Abutalıbov filmdə Azərbaycan siyasi mühacirətinin bu görkəmli şəxsiyyətinin obrazının canlandırıldığını deyib.

Bildirilib ki, Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə Bakı Media Mərkəzi tərəfindən hazırlanan "Əbədi ezamiyyət" sənədli filminin baş prodüseri Arzu Əliyevdir. Bakı, Tbilisi, Moskva və Parisin arxivlərində saxlanılan sənədlər, eləcə də o dövrün kinoxronikası əsasında hazırlanan filmdə nümayəndə heyətinin gərgin əməyi və Azərbaycanın müstəqilliyi uğrunda apardığı mübarizənin tarixi əks olunub.

Bakıdan aparılan "qara qızıl"ın "Miras"ı

Nobel qardaşlarının Azərbaycandakı fəaliyyəti haqqında film çəkilib

əvvəlki səh. 1-də

Eyni zamanda filmə dəft sənayesinin inkişafı ilə "qara qızıl"ın geostrateji xammal kimi əhəmiyyətinin artması, eləcə də Azərbaycanın regionda geosiyasi önəm qazanması və bir neçə qitənin nəhəng şirkətlərinin Bakı nefti uğrunda gərgin mübarizə aparmalarından da danışılıb.

Bundan başqa, filmə Nobel Mükafatı Fondunun 15-17 faizinin "Nobel qardaşları" neft hasilatı şirkətinin Bakı neftindən əldə edilmiş gəlirləri hesabına formalaşması diqqətə çatdırılır və Bakı neftinin tarixi, bəşəri əhəmiyyətli Nobel Mükafatı Fondu ilə üzvi bağlılığı qeyd olunur.

Həmçinin "Miras" filmində Nobel qardaşları tərəfindən "qara qızıl"a dair yaradılan irsin bu gün Azərbaycanda inkişaf etməsi və ölkəmizin dünyanın etibarlı enerji təminatında rolunu mayış olunur.

"Miras" bədii-sənədli filminin ssenari müəllifi və quruluşçu rejissoru Zaur Qasımlı, quruluşçu operatoru Vladimir Artemyev, quruluşçu rəssamı Şahin Həsənlidir.

Filmin tezliklə ictimaiyyətə təqdim olunması nəzərdə tutulub.

Qeyd edək ki, Bakı Media Mərkəzi Azərbaycanın audiovizual məhsulların istehsalı ilə məşğul olan aparıcı və innovativ media şirkətidir. Mərkəzin

son işləri sırasında "Hədəf Bakıdır. Hitler neft uğrunda dö-yüşü necə uduzdu", "Əbədi

ezamiyyət", "Bir günəş altında", "Son ıclas" sənədli filmləri yer alır.

"Doğma diyar" rəsm müsabiqəsinin yekun sərgiləri

Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycan Rəssamlar İttifaqı, Azərbaycan Televiziya və Radio Verilisləri QSC, Xətai Rayon İcra Hakimiyyəti, 3 nömrəli Uşaq gənclər inkişaf mərkəzinin dəstəyi, Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyası və Xətai Sənət Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ili" çərçivəsində reallaşan "Doğma diyar" Respublika uşaq rəsm müsabiqəsinin yekun sərgiləri keçiriləcək.

Müsabiqənin 12 yaşa qədər uşaqlar üçün sərgisi 19 dekabrda, 12-17 yaşarsa uşaqlar üçün sərgisi isə 20 dekabrda Xətai Sənət Mərkəzində təşkil olunacaq. Uşaqlarda estetik zövqün formalaşması, onların bədii yaradıcılığının

stimullaşdırılması, ətraf mühitə münasibət və ona yanaşma tərzinin mükəmməlləşməsi, vətənə məhəbbət hisslərini aşıllamaq məqsədi ilə keçirilən müsabiqədə iştirakçılar yaşadıkları yerin təbiət mənzərələrini, tarixi abidələrini, mətbəx nümunələrini və s. öz duyğuları ilə rəsmlərdə əks etdiriblər.

Sərgilənən işlərin müəllifləri diplomla, fəal tədris mərkəzləri (dəmənək, incəsənət məktəbi və s.) təşəkkülünəmə ilə təltif olunacaqlar. Həmçinin ayrı-ayrı təşkilatların müxtəlif nominasiyalar üzrə diplomlar təqdim olunacaq. Ən yaxşı 20 əsər ilin sonunda Muzey Mərkəzində keçiriləcək Azərbaycan Cümhuriyyətinin 100 illiyinə həsr olunmuş yekun tədbirdə nümayiş olunacaq.

Opera və Balet Teatrı premyeraya hazırlaşır

Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrında Cakomo Puccininin "Manon Lesko" operasının premyerası olacaq.

Dekabrın 22-də təqdim olunacaq səhnə əsərində Xalq artisti Əkrəm Poladov, əməkdar artistlər Afaq Abbasova, Fərid Əliyev, Tural Ağasıyev, solist Fəhmin Əhmədli çıxış edəcəklər.

Əsas partiyaları ifa etmək üçün Ukrayna Milli Operasının solisti, bu ölkənin Əməkdar artisti, beynəlxalq müsabiqələr laureatı Pyotr Primak dəvət olunub.

Tamaşanın musiqi rəhbəri və dirijoru Əməkdar artist Əyyub Quliyev, quruluşçu rejissoru Ukraynanın Əməkdar incəsənət xadimi Mikola Tretyak, xormeysteri Əməkdar incəsənət xadimi Sevil Hacıyeva, konsertmeysteri Aysel Məlikovadır.

"Manon Lesko" Puccini yaradıcılığında xüsusi yeri olan əsərlərdən biridir. Tamaşanın premyerası 1893-cü ildə Turində (İtaliya) olub. Operanın librettosu Antuan Fransua Prevonanın Avropada çox populyar olan "Kavaler de Qrie və Manon Leskonun sevgi tarixçəsi" romanının motivləri əsasında yazılıb.

"Artım" da "Sərhəd layları"

"YARAT" Müasir İncəsənət Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə dekabrın 14-də "Artım" layihə məkanında "Sərhəd layları" adlı qrup sərgisi açılacaq.

Təqdim olunan işlərdə rəssamlar təbiətdə, sosial strukturlarda normal halda görünməyən sərhəd laylarına metaforik mənada müraciət edirlər.

Rəssam Yevi Joxovanın Qafqaz dağlarında çəkdiyi "Bu isti səhrada qar üçün darıxıram" filmi ənənələrin yaradılmasını, yaddaş, fərdi təcrübələr və münasibətləri araşdırır. Bu film və instalyasiya Qafqaz rituaları və ənənələri vasitəsilə torpaq, ərazi və cəmiyyət arasındakı əlaqəyə istiqamətlənib.

Aurelien Lepetinin "Atar" adlı qarışıq instalyasiyası rəmzi olaraq Günəş kultunda "Od tannısı" sayılan Atara istinad edir.

Emil Məcnun qrafiti əsərlərində laylanma və dekonstruksiya konsepsiyasını tətbiq etməklə, Azərbaycan mədəniyyətinin şəhər, sənaye və reklam realılıqlarının vizuallığını bir araya gətirir.

"Wood-Wide-Web" adlı əsərində Aydan Mirzəyeva ağacın strukturu və xüsusiyyətlərini işıqlandırmaqla bu silsilədən olan əsərləri davam etdirir. Cuditta Vəndramenin məkana uyğun instalyasiyası Xəzər dənizinin ortasında yerləşən, yüzlərlə kilometr körpü və platformalardan hazırlanmış şəhərin - Neft Daşlarının təmsalında "qadağan olunmuş şəhəri"n abstrakt modelinin analoji təsviridir.

Sərgi gələn il yanvarın 19-dək ziyarətçilər üçün açıq qalacaq.

XX əsrin istənilən sahədə ölkələrin, dövlətlərin bir-birinə yaxınlaşması, eyni məram uğrunda birləşməsi ilə də dünya sivilizasiyası tarixində qalacağı bəllidir. Siyasi ittifaqların, hərbi blokların, sülh naminə yaradılan təşkilatların ardınca iqtisadi, hərbi, dini və mədəni cəmiyyətlər yaranmağa başladı. Çünki sırası insanlar kimi dövlətlərin də bir çox məsələləri birlikdə həll etməyə, özünütəsdiqə, ən nəhayət, özünü tanıtmaya ehtiyacı var.

Azərbaycanın beynəlxalq miqyasda özünü tanıtməsi və sözünü deməsi ötən əsrin sonlarında dövlət müstəqilliyini bərpa etməsindən sonra mümkün oldu. Kapitalist və sosialist düşərgəsinə bölünmüş dünya yetmiş il bizi SSRİ adlı nəhəngin 15 yekrəng bölümündən biri kimi qəbul etmişdi. Tarix boyu genetikamıza hopmuş tolerantlıqla bərabər milli zəmində genişüsrəklil olmağımız üzündən özümüz haqqında gerçəklikləri hər kəsə yaymaqda, müasir dünyanın qaçılmaz realitələrindən olan lobbiçilik aparmaqda çətinliklərimiz az olmadı. Beynəlxalq arenada Azərbaycan haqqatlarını sübuta yetirmək, öz mədəni zənginliyimizi, dünya mədəniyyət tarixinə qatqımızın uzunömürlü dövlətçilik ənənələri əsrələrlə ölçülən, öz dilini dünyanın hegemon və ən işlək dillərinə çevirmiş xalqlarından az olmadığını göstərmək üçün çox çalışmalı və zəhmət çəkəməli olduq.

Yalnız ulu öndər Heydər Əliyev ikinci dəfə hakimiyyətə gəldikdən sonra Azərbaycan Respublikasının dünya miqyasında məqsədyönlü və planlı şəkildə tanınması siyasəti həyata keçirilməyə başlandı. Bu gün artıq dünyanın siyasi gücləri Azərbaycanla hesablaşdığı kimi Azərbaycan mədəniyyətini də tanıyıb, bizim milli dəyərlərimizi öz adı ilə tanımaq yolunu tutub. Bütün bunlar isə “bu mənəm”, “mən buyam”, “hər şey bizimdir”, “bunu biz başladığı” deməklə olmur. Bundan ötrü çalışmaq, öz mədəni, mədəni zənginliyini tarixi faktlarla sübuta yetirmək yolunda ardıcıl səy göstərmək lazımdır.

Bizim sənətsevər tamaşaçılarının çoxu teatrlarımızın müstəqillik dövründə beynəlxalq qurumlara üzvlük, onlarla əməkdaşlıq baxımından hansı uğurlara nail olduğunu bilmirlər.

Elə ondan başlayaq ki, ölkəmizin ən qocaman yaradıcılıq təşkilatı – Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqı (ATXI) UNESCO-nun nəzdindəki Beynəlxalq Teatr İnstitutu ilə əməkdaşlıq edir, bu qurumun Azərbaycan Milli Mərkəzi fəaliyyət göstərir. Beynəlxalq Teatr İttifaqları Konfederasiyası ilə sıx əməkdaşlıq edən milli qurumun təklifi ilə Beynəlxalq Çexov Festivalının “İpək yolu” mərhələsinin ölkəmizdə keçirilməsinə qərar verilib. Bir ay öncə, noyabrın 14-də isə ATXI Gürcüstan, Belarus və Litvanın teatr cəmiyyətləri ilə əməkdaşlıq barədə memorandum imzalayıb. Bu sənədin ən önəmli cəhəti də budur ki, o, təkəç qarşılıqlı qastrolların, festivallarda iştirakın təşkilini deyil, həm də teatrların, xüsusən də region teatrlarının birbaşa qarşılıqlı əməkdaşlığını nəzərdə tutur. Eyni gündə Sumqayıt Dövlət Dram Teatrı ilə Kutaisi Dövlət Peşəkar Dram Teatrı arasında da birbaşa əməkdaşlıq memorandumu imzalanması dediklərimizə sübutdur.

Adıçəkilən sənəddən bir neçə gün öncə Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrı ilə Bolqarıstan Milli Dram Teatrı arasında qarşılıqlı əməkdaşlıq nəzərdə tutan sənəd imzalanmışdı. Bu münasibətin yaranmasına isə 2017-ci ilin yayında Bolqarıstanın Varna şəhərində keçirilən teatr festivalında kollektivin “İuda” monotamaşası ilə iştirakı, bu tamaşanın mükafat

Azərbaycan teatrının bugünkü imici – “Sərhədsiz teatr”

qazanması vəsilə olmuşdu. Bu ilin aprelində teatrın bədii rəhbəri və direktoru Azərpəşə Nemətovun Sofiyaya tanışlıq məqsədli işgüzar səfəri böyük tarixə malik iki teatr arasında əməkdaşlıq imkanlarının mövcudluğunu təsdiqləmişdi.

UNESCO nəzdindəki Beynəlxalq Uşaq və Gənclər Teatrları Assosiasiyası – ASSITEJ 1965-ci ildən fəaliyyət göstərir. Eyni istiqamətli teatrlarda çalışanları birləşdirən beynəlxalq qurumun dünyada 104 milli mərkəzi fəaliyyət göstərir. 2011-ci ildə Beynəlxalq ASSITEJ İcraiyyə Komitəsinin Fransada keçirilən qurultayında

Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçıları Teatrı (ADGTT) da quruma üzv qəbul edilib. Hazırda Milli Mərkəzin ADGTT-dən başqa 5 kollektiv və 51 şəxs üzvü var. Milli Mərkəz teatrın qastrol və festivallarda iştirakı, eləcə də kollektivin hazırladığı tamaşalar, onun səhnə qayğıları barədə davamlı olaraq öz üzvləri qarşısında hesabat verir.

Azərbaycan teatrseverinin formalaşmasında ilk rolunu oynayan A.Şaiq adına Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrı 2011-ci il sentyabrın 17-dən Beynəlxalq Kukla Teatrları Assosiasiyasının (UNİMA) üzvü və Milli Mərkəzin yaradıcısıdır. UNİMA-nın Azərbaycan Milli Mərkəzi ölkəmizdə beş kukla teatrını (Gəncə, Naxçıvan, Qax və Salyan dövlət kukla teatrları daxil olmaqla) və Marionet Teatrını özündə birləşdirir. Bizim kuklaçılar UNİMA-nın keçirdiyi müxtəlif festivallarda iştirak etməklə öz işini bitmiş hesab etmirlər. 2011 və 2013-cü illərdə UNİMA və Azərbaycan

Dövlət Kukla Teatrının dəstəyi ilə paytaxtımızda “Cırdan” Beynəlxalq Kukla Teatrları Festivalı keçirildi. Kuklaçı aktyor ixtisasının tədris edilmədiyi nəzərə alınaraq, bir neçə dəfə belə teatrlarda çalışan aktyorlar üçün ixtisasartırma kursları təşkil olundu. Digər milli mərkəzlərlə birbaşa ünsiyyət quran və yaradıcılıq münasibətləri saxlayan UNİMA-Azərbaycan Milli Mərkəzi kimsənin teatr zövqündən kənar qalmaması niyyəti ilə məcburi köçkün, qaçqın ailələrinin övladları üçün xüsusi xeyriyyə seansları təşkil edir, uşaq evlərində və internat məktəblərində tamaşalar oynayır, konsert proqramları ilə çıxış edir.

6-7 aprel 2017-ci il tarixində MDB və Baltıqyanı ölkələrin ənənəvi və artıq 19-cu dəfə keçirilən Beynəlxalq teatr festivalı Xarici Ölkələrin Rus Teatr Xadimləri Assosiasiyasının təsis qurultayı ilə başladı. Rusiyanın yaxın və uzaq xaric hesab etdiyi 18 ölkəni təmsil edən teatr mü-təxəssisləri qurultayda iştirak etdi. Assosiasiyanın məqsədi rus mədəniyyətinin xaricdə tanınmasına, müxtəlif ölkələrin rus teatrlarının birgə layihələrinin həyata keçirilməsinə yardım göstərməkdir. İki ildən sonra bir əsrlik yubileyini qeyd edəcək S.Vurğun adına Azərbaycan Dövlət Rus Dram Teatrının da bu quruma üzv olması, qurum daxilində keçirilən teatr tədbirlərində iştirakı, qastrollara çıxması təkəç hər hansı uğurlu teatr tamaşasının başqa bir məkanda göstərilməsi kimi deyil, bədnam qonşularımızın illərdən bəri kölgəmizi qılınclamasına cavab olaraq bizim tolerantlığımızın ən bariz nümunəsidir.

Əslində, düşünmək olar ki, musiqi onsuz da sərhəd tanımır, sazdan, muğamdan cəzadək heç bir musiqi əsərinin tərcümə-yə ehtiyacı yoxdur. Bununla belə, dünyada musiqili teatrlar da təşkilatlanırlar. MDB və Avropa Musiqili Teatrlarının Beynəlxalq Assosiasiyasının yaşı digər beynəlxalq teatr təşkilatları qədər olmasa da, hər halda onlarla musiqili teatrı özündə birləşdirir. Assosiasiyanın 2009-cu il aprelində 18-də Moskvada keçirilən ümumi yığıncağında Azərbaycan Dövlət Musiqili Teatrı yekdilliklə bu quruma üzv qəbul edilib. Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrı isə təxminən bir ilə yaxındır ki, “Opera Europa” beynəlxalq təşkilatına üzv olub. Tədbirlər planı iki-üç il öncədən tərtib edilən bu qurumun fəaliyyətində bizim opera teatrının səsi hələ eşidilməsə də, digər tərəfdən, bu müddətin sənədləşmə işlərinə və daha çox təşkilatın Azərbaycan opera sənətinə bələd olmasına ayrıldığını nəzərə alaraq, deyə bilərik ki, bizim opera sənətçilərimizin də adı beynəlxalq reytingdə ilk cərgələri tutan opera sənəti festivallarında çıxış edə-cəkləri günlərə çox qalmayıb.

Beynəlxalq teatr mühitinə adını çəkdiyimiz teatrların inteqrasiyası prosesi isə təməli 2010-cu ildə qoyulmuş Bakı Beynəlxalq Teatr Konfransı ilə başlayır. Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqı və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının təşkilatçılığı ilə keçirilən, ildən-ilə mövzularının sanbalı, iştirak etmək istəyənlərin isə sayının artması, qərarqahı Kanadada yerləşən Beynəlxalq Teatr Tənqidçiləri Assosiasiyasının artıq doğma ev bildiyi paytaxtımızda düzənlənən bu konfransı dünya miqyasında ciddi teatr və fəlsəfə forumu kimi tanıdır. Bu ilin noyabrında keçirilən 5-ci konfransın iştirakçılarının Prezident İlham Əliyevin ünvanladığı təbrik məktubu isə Azərbaycanla teatr sənətinə dövlət səviyyəsində qayğı barədə uzun-uzun məruzələrdən daha çox söz deyir. Digər tərəfdən, Mədəniyyət Nazirliyinin konfrans günlərində paytaxt teatrlarına öz ən yaxşı tamaşalarını teatr bilicilərinə təqdim etmək imkanı yaratması bu kollektivlərə dünya səhnəsinə çıxmaq üçün daha yaxşı, daha məsuliyətli çalışmaq impulsu verir.

Bakı teatr konfransına qatılmaq istəyən teatr xadimləri arasında rejissorların, teatr prodüser və menecerlərinin sayının hər dəfə artması isə dünya teatr məkanında Azərbaycan teatrına ciddi marağın olduğuna sübutdur. Konfrans günlərində əcnəbi teatr pədaqoqlarının gənc aktyorlarımıza keçdiyi ustad dərsləri də cavan sənətçiləri öz biliyini artırmağa, üzərlərində çalışmağa sövq edir.

... 2018-ci ilin mayında Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqı və Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin təşkil etdiyi beynəlxalq teatr festivalı artıq 3-cü dəfə reallaşdı. Əgər 2014-cü ilin sentyabrında Şəki-də keçirilən ilk festivala cəmi iki xarici teatr kollektivi qonaq gəlmişdisə, 2016-cı ildə onların sayı altıya çatdı və tamaşalar təkəç Şəki səhnəsinə sığmadı, Mingəçevir və Bakıda da oynanıldı. Bulki Şəki festivalı isə demək olar ki, bütün ölkə ərazisini əhatə etdi. Festivalın təşkilat komitəsi iştirak etmək istəyən kollektivlərin yüzədən çox təklifi arasında seçim etməli olmuşdu. İki həftə ərzində müxtəlif şəhərlərdə bir neçə tamaşanın göstərilməsi həm festivala verilmis “Sərhədsiz teatr” adını doğrultdu, həm Azərbaycanı təkəç teatr barədə danışan, öz milli teatr ənənəsini nümayiş etdirmək istəyən ölkə kimi deyil, həm də ən müxtəlif teatr janrı və üslublarını həzm etməyi bacaran, diqqətli teatr tamaşaçısı olan ölkə kimi tanıtdı.

Bir zaman romantik şairimiz Məhəmməd Hadi Azərbaycan isminin öncül ölkələr arasında olmamasının acısını çəkirdi. Bu gün ölkəmizdə ictimai-siyasi sabitliyin qorunması, insanların öz zövqünə görə istirahət məkanı seçmək, xarici sənət adamlarının ölkəmizə həvəslə gəlmək şanslarını qat-qat artırır. XIX əsrdə teatr sənətinin yaşadan və inkişaf etdirən milli teatrımızın beynəlxalq qurumlarda imzasının görünməsi özünü milli mədəniyyətin dağıyıcısı hiss edən hər kəsin qürur yeridir.

Gülçahan MİRMƏMMƏD

Yazı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun keçirdiyi müsabiqəyə təqdim edilir.

Ecəzkar musiqi axşamından təəssürat

Keçən günlərdən birində (6 dekabr) Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının Opera studiyası musiqiçi əhlini, sənətsevərləri Qara Qarayev işığına toplamışdı. Əməkdar artist, məhir vokallı ifaçısı Fəridə Məmmədova və təcrübəli pianoçu, BMA-nın baş müəllimi, Opera studiyasının konsertmeysteri Yuliya Kərimova hazırladıkları proqramla dinləyiciləri, qavranılması nə qədər çətin olsa da, ecəzkar musiqidən zövq almağa sövq etdilər.

Bu il dahi bəstəkarın 100 illiyi münasibətilə çoxsaylı konsertlər keçirilməkdədir. Bu konsert proqramı da “Bakı Opera Art” silsiləsi çərçivəsində Qara Qarayevə həsr olunmuş yeni layihədir. “Ad fontes... et post scriptum” adlanan konsert öz maraqlı konsepsiyası və fəlsəfi məğz ilə diqqəti cəlb edirdi. “Köklərə qayıdış” kimi səslənən “ad fontes” keçmiş ustaların təcrübəsini gələcək nəsillə üçün yenidən canlandırmaq kimi bir məna kəşb edir. “Post scriptum” isə bu gündən o dövrə bir baxış, bir son söz kimi qiymətləndirilir. İlin də başa çatmaq üzrə olduğunu diqqətə alsaq, proqramı “post scriptum” – “yekun” adlandırmaya yerinə düşür.

Konsepsiyanın maraqlı məqamlarından biri odur ki, burada Q.Qarayevin özünün vokallı əsərinə müraciət olunmasa da (sonda Yuliya Kərimovanın ifasında

bəstəkarın 3 prelüdü səsləndi), təqdim edilən musiqi nümunələri böyük bəstəkarla əlaqəsi olan, onun xüsusi rəğbət bəslədiyi, yaradıcılıqları ilə sıx bağlı olduğu sənətkarların əsərləridir. Bu mənada konseptin fəlsəfi bir dialektik uzlaşmasını da sezmək mümkündür. Özündən əvvəlki nəslin ənənələrinə istinad edərək özündən sonrakı yetimləri üçün bir mənəbə olan Qara Qarayev dühası konsert layihəsinin mərkəzində dayanır.

Seçilən əsərlər rəngarəng musiqi palitrasını canlandırırdı. Bu, sanki XX əsrə bir musiqi səyahəti idi...

Proqram fransız “altılığı”nın parlaq nümayəndəsi olan Fransis Pulenkin “Miroirs brulants” (“Alışan aynalar”) silsiləsindən iki mahnısı – “Tu vois le feu du soi” (“Axşam atəşini görürsən”) və “Je nommerai ton front” (“Adını mən qoyacağam”) ilə başladı.

Həmin silsiləni Pulenkin öz dostu, müasiri olan Pol Eluarın sözlərinə bəstələyib.

Daha bir fransız bəstəkari, impressionizm cərəyanının nümayəndəsi Moris Ravelin xristianlıqda musiqi mələyi kimi qəbul olunan Müqəddəs Sisiliya həsr olunan “Sainte” (“Müqəddəs”) və “Manteau de fleurs” (“Çiçəklili manto”) əsərləri səsləndirildi. “Çiçəklili manto” əsərində bəstəkar usta bir rəngkar kimi poeziyanın sətiraltı mənasını dinləyiciyə musiqi çalarları ilə çatdırmağı bacarır.

XX əsrin nəhənglərindən olan, musiqidə yeni ciğır açmış, yeni musiqi dili, dodekafoniya sistemi yaratmış Arnold Şönberqin “Lockung” (“Cəzibə”), onun tələbəsi olmuş Alban Bərgin “Vossek” operasından “Laylay” və həm dostu, qohumu, həm də müəyyən mənada müəllimi olmuş, lakin az tanınmış bir

Avstriya bəstəkari Aleksandr Tsemilnskinin “İrmelin Rose” (“Gözəl İrmelin”) əsərləri də proqramda yer almışdı.

Birinci hissəni tamamlayan və ikinci hissə ilə bir növ körpü yaradan rus bəstəkari İqor Stravinski idi. İkinci hissədə hər biri özünəməxsus musiqi dili, koloriti, mürəkkəbliyi ilə seçilən əsərlər - A.Borodin “Yatmış şahzadə”, A.Rimski-Korsakovun “Yay gecəsində yuxu” kimi məşhur romansları, S.Prokofyevin Anna Axmatovanın 5 şeirinə musiqi, İ.Stravinskinin “Buludlar” və “Yaz” əsərləri və D.Şostakoviçin “Ledi Maqbet” operasından mürəkkəb partiyalı bir ariya ifa olundu.

Konsertdə səslənən əsərlərin əksəriyyəti Azərbaycan səhnəsində ilk dəfə ifa olunurdu. Bu yerdə ifaçılar haqqında bir neçə kəlmə demək yerinə düşər.

Yuliya Kərimova Sankt-Peterburq konservatoriyasının məzunu olduqdan sonra Mərkəzi teatrında konsertmeyster, daha sonra Türkiyədə - İstanbul konservatoriyasında müəllim, İzmir Opera teatrında məsul konsertmeyster olaraq çalışıb, 2018-ci ildə Bakıda vokalçılarının Bülbül adına VII beynəlxalq müsabiqəsində “ən yaxşı konsertmeyster” adına layiq görülüb.

Fəridə Məmmədova ilə ərsəyə gətirilən bu konsert onların ilk müştəək işi deyil. Yeri gəlmişkən, bu konsertin daha bir nümayiş də 17 dekabrda Moskvada konservatoriyasında olacaq.

Konsert proqramının ikinci hissəsində səslənən və xüsusi vurğulamaq istədiyimiz bir əsər isə mərhum İsmayıl Hacıbəyova məxsusdur. Üzeyir

“YARAT”da gürcü rəssamın sərgisi

Dekabrın 14-də “YARAT” Müasir İncəsənət Mərkəzində Gürcüstanın tanınmış rəssamı Vaciko Çaxxianinin “Milçəklər dişləyir, yağış yağacaq” adlı fərdi sərgisi açılır. Sərgi rəssamın müxtəlif təsviri texnikaların sintezini özündə birləşdirən əsərlərini təqdim edir.

Qurumun ağaclarından quraşdırılmış monumental meşə instalyasiyası özündə antik dövrdən və digər tarixi keçmişdən olan heykəlləri cəmləşdirir. Taxta pyedestallarda yerləşdirilmiş köhnə, sınıq-saxtaq heykəllər pəzlərlə bərkidilib və onlar heykəlləri birtəhər tutub saxlayır. Burada Gürcüstan sanki öz qədim mifologiyası (Prometeyin Qafqaz dağlarında qayalarla zəncirə bənd edilməsi

haqqında əfsanə) və nisbətən yaxın, daha çox ağırlı-acılı keçmişləri arasında ilişib qalıb.

Bu “keçilməz” meşədən azca aralıda, taxtadan hazırlanmış üç anbar var və onlar Gürcüstanın kənd tikililəri kimi təqdim edilir. Onlardan ikisi öz donuq və tutqun şüşəli pəncərələri ilə Gürcüstanın verandalarını xatırladır. Bu tikililər də insanı nostalji hislərə qapadan istirahət məkanları, aile ilə keçirilən gözəl vaxtlar, insanın öz fərdi səviyyəsində yaşatdığı xatirələri, onun mədəni irsi ilə çətin və tutqun şüşəli pəncərələri ilə Gürcüstanın verandalarını xatırladır. Bu tikililər də insanı nostalji hislərə qapadan istirahət məkanları, aile ilə keçirilən gözəl vaxtlar, insanın öz fərdi səviyyəsində yaşatdığı xatirələri, onun mədəni irsi ilə çətin və tutqun şüşəli pəncərələri ilə Gürcüstanın verandalarını xatırladır. Bu tikililər də insanı nostalji hislərə qapadan istirahət məkanları, aile ilə keçirilən gözəl vaxtlar, insanın öz fərdi səviyyəsində yaşatdığı xatirələri, onun mədəni irsi ilə çətin və tutqun şüşəli pəncərələri ilə Gürcüstanın verandalarını xatırladır.

Rəssama görə, sərgi tarix və mifologiya, hələ onları müasir psixologiyaya necə formalaşdırması haqqındadır. 2019-cu il aprelində 14-dək davam edəcək sərginin kuratoru Suad Qarayeva-Malekidir.

Həsən Məmmədov – 80

"Axırncı aşırım", "Dədə Qorqud", "Gün keçdi", "Yeddi oğul istərim", "Arxadan vurulan zərbə" ... Bu sıraya daha onlarla film əlavə edə bilərik. Görkəmli aktyor, Xalq artisti, Dövlət mükafatları laureatı Həsən Məmmədovun yaratdığı hər bir obraz Azərbaycanın kino salnaməsində özünəməxsus yer tutur, sənətkarlıq örnəyi kimi qəbul olunur. 80 illiyi dövlət səviyyəsində qeyd olunan Həsən Məmmədov (1938-2003) neçə-neçə taleyi ömründə birləşdirən böyük sənətkardır. O, ömrünü yaratdığı obraz-qəhrəmanlarına verərək yaşadı. Canlandırdığı obrazın daxili dünyası ilə baş-başa qalıb onun mənəvi-psixoloji yaşantılarını yüksək sənətkarlıqla, ən əsas isə səmimiyyətlə, pafossuz şəkildə tamaşaçıya təqdim etmək Həsən Məmmədov sənətinin özəliyi idi.

İlk qədəm səhnədən, sənət şöhrəti ekrandan

22 noyabr 1938-ci ildə Salyan rayonunda dünyaya göz açan Həsən Ağaməmməd oğlu Məmmədov orta məktəbi bitirib Azərbaycan Dövlət Universitetinin (BDU) Fizika-riyaziyyat fakültəsinə qəbul olunsada, daxildəki sənət sevgisi və fitri istedadı onu teatra gətirir. Bir müddət müxtəlif teatrlarda aktyorluq edir. İyirmi yaşında Teatr İnstitutunun (indiki ADMİU) Dram və kino aktyorluğu fakültəsinə daxil olur, görkəmli rejissor Mehdi Məmmədovun kursunda oxuyur. 1962-ci ildə institutu bitirir və təyinatla Akademik Dram Teatrına göndərilir. Bu səhnədə maraqlı obrazlar yaradır. Ancaq onun sənətdə əsas ünvanı kino idi. Səhnədəki aktyorluq istedadı ilə kinematografçıların diqqətini çəkir. Sənət taleyinə 50-yə yaxın filmdə çəkilmək yazılır.

Bu, sıradan bir statistika kimi qəbul edilməsin. Bir fakta diqqət yetirək. Həsən Məmmədovun 1970-ci ildə böyük ekranlara çıxan "Yeddi oğul istərim" filmində yaratdığı Bəxtiyar rolu, sözün əsl mənasında, böyük əks-səda doğurmuşdu. O dövrün ən populyar nəşrlərindən olan "Qobustan" toplusunun keçirdiyi sorğuda başrolun ifaçısı "70-ci illərin ən yaxşı aktyoru" kimi dəyərləndirilmişdi. Ümumittifaq festivalında "Kişi rolunun ən yaxşı ifaçısı" mükafatına layiq görülmüşdü. Aktyor "İstintaq" bədii filmində Murad roluna görə SSRİ Dövlət mükafatı, "Birisı gün gecə yarısı" ekran əsərindəki Baba Əliyev obrazına görə Azərbaycan Dövlət mükafatı ilə təltif olunmuşdu.

O, çəkildiyi filmlərdə obrazları təkə canlandırmırdı, sanki bütün varlığı ilə yaşayırdı. "Böyük dayaq" filmindəki Qaraş obrazı aktyorun kino sahəsinə doğru uğurlu başlanğıcı oldu. İldən-ilə bu uğurların miqyası genişlənir, fərqli xarakterə malik obrazlar qalereyası zənginləşirdi.

Hüduzsuz istedad

Həyat verdiyi obrazlarla bir neçə nəsil tamaşaçıların qəlbində əbədi yaşayan sənətkarı yubileyi ərəfəsində sənət dostları ilə yada saldıq.

Kinooperator, Əməkdar incəsənət xadimi Kənan Məmmədov onu böyük ehtiramla xatırla-

ızdırablarını verə bilir və bununla da aktyor **in**karlarını açmağa nail olurdu".

Aktyor, rejissor, Əməkdar artist Elxan Qasımov Həsən Məmmədovu Azərbaycan kinosunun ən görkəmli aktyorlarından biri kimi səciyyələndirir:

- Həsən kino aktyoru olaraq ilk addımdan başlayaraq pille-pille zirvəyə qalxan sənətkar idi. Onun "Böyük dayaq" filmindəki Qaraş obrazı yüksək meyarlı olmasada, ondan sonra çəkildiyi filmlərdə obrazdan obraza inkişaf edir, daha da mükəmməlləşirdi. Hayatda çox sadə insan idi, heç zaman "mən" deməzdi. Oynadığı obrazlar haqqında heç vaxt tərif deməzdi. "Evlənmək istəyirəm"dəki ("Papaq") Mirzə Səfər, "Dədə Qorqud"da Dədə Qorqud, "Gün keçdi" filmindəki Oqtay və "Arşın mala alanda"kı Əsgər - hər bir obrazı ilə özünəməxsus idi. Operatorluqda

Elxan müəllim Həsən Məmmədovla bir zamanda kinoya gəldiyini deyir:

çəkiləcəyi ilə bağlı tərəddüdlər vardı. Tofiq Məmmədov həmin filmin ikinci rejissoru idi. O, Həsəni elə geyindirdi ki, bütün yaradıcı heyət ik baxışdan onun bu obraza çəkilməsinə razılıq verdi. Onun rejissoru dinləmək bacarığı var idi. Sadə, səmimi dost idi. Bu gün Həsənin tərifə, yaxud da sənəti ilə bağlı müzakirəyə ehtiyac yoxdur. Sadəcə, biz dostları xatırlayanda onun ruhu şad olur.

Xalq artisti Rafiq Əzimov Həsən Məmmədovla ilk dəfə 1970-ci ildə "Yeddi oğul istərim" filminə çəkilib. Həmin filmdə Şahsuvar obrazını yaradan həmsöhbətim deyir ki, "Arxadan vurulan zərbə"də Həsən Məmmədov Qəmərlinskini, o isə müstəntiq Hüseynovu canlandırır: "Görkəmli aktyorlar dünyasını dəyişib bizdən uzaqlaşdıqca onların dəyərini daha çox hiss edirik. Həsən Məmmədov sanki kinonun dadı-duzunu özü ilə apardı. Adamı narahət edən

yı: "Uzun illər Həsən müəllimlə dostluq etmişik. Mən onu həmişə sırf kinoaktyor kimi qəbul etmişəm. Bir operator kimi demək istərdim ki, Həsən Məmmədov pauza aktyoru kimi əvəzsiz idi. Onunla ön planda işləməkdən böyük zövq alırdım. Mənə görə, ən önəmli olan aktyorun sözsüz oynamasıdır. O, plastikası, mimi-kası və baxışları ilə obrazın daxili

Rasim İsmayilov, aktyorluqda isə Həsən kinoda bənzərsizlərdən idilər. Həsən o aktyorlardan idi ki, kameraya baxmadan belə obrazın demək istediklərini, hislərini çatdırıa bilirdi. Onun bütün obrazları ayrı-ayrılıqda araşdırılmağa, bu sənətə gələn gənclərin öyrənməsinə, nümunə götürməsinə layiq olan sənətkarlıq örnəkləridir".

- Həmin dövrdə sırf kino aktyorları yox idi. Həsən kino aktyorluğunun öncülüü idi. Rejissorlar həmişə düşünürdülər ki, ssenarini necə quraq ki, Həsən həmin filmlərdə çəkilə bilsin. Tələbatlı aktyor idi, xalq tərəfindən də sevilirdi. "Axırncı aşırım" filmində Abbasqulu bəy Şadlinski obrazında oynamasını xatırlayıram. Həmin rola hansı aktyorun

odur ki, uzun illər Həsən Məmmədov kimi sənətkarla kinoda, teatrdə bir yerdə işləyəsən, bir gün gözünü açasan ki, o, yoxdur. Bu itki ilə barışmaq bizim üçün ağırdır".

Xalq artisti Şamil Süleymanlı isə vaxtilə Həsən Məmmədovla birlikdə çəkildikləri "Evlənmək istəyirəm" filmi yada saldı. Qeyd etdi ki, görkəmli aktyor

Azərbaycan kinematografiyası üçün böyük hadisə idi və onun haqqında saatlarla danışmaq olar: "Amma mərhum sənətkarımızla bağlı bir xatirəmi heç vaxt unutmuram. Tələbə idim. Televiziya "Böyük dayaq" filmi ilə bağlı verilişə baxırdım. Filmə Rüstəm kişinin oğlu Qaraş şillə vurduğu səhnədən söz açılırdı. Verilişdə bu səhnənin uğurlu alınması üçün böyük aktorumuz Ələsgər Ələkbərovun Həsən Məmmədova həqiqi şillə vurməsi və sonradan qırağa çəkilib aqlamasından danışıldılar. O zaman buna inanmırdım. Hər ikisi mənim üçün böyük aktyor idi, amma nədənsə bu fakt mənə inandırıcı gəlmirdi. Uzun illər sonra, "Tabutçunun yelləncəyi" filminə çəkilərkən eyni hadisəni yaşamalı oldum. Bu gün deyirəm ki, ustad, bağışla, həmin illərdə sadələşən olaraq bu hala inanmamışdım. Həsən müəllimlə filmlərə çəkildikdən sonra onun necə böyük bir ürəyə sahib olduğunun şahidi oldum. Heç vaxt ucadan danışdığını görmədim, özündənrazılığına şahid olmadım. Yüksək mədəniyyət və əxlaq sahibi idi və xatirələrdə də daim belə qaldı".

Həsən Məmmədov milli kinomuzun ən maraqlı və yaddaqalan örnəklərinə sənətkar istedadı ilə öz möhürünü vurub. "Qızıl qaz" (Fərman), "Bakıda küləklər əsir" (General), "Alma almaya bənzər" (Qurban), "Səmt küləyi" (Əlibala), "Şahid qız" (Polkovnik), "Qəm pəncərəsi" (Məmməd Həsən əmi) və digər filmlərdə yaratdığı kiçik obrazlar da tamaşaçıların sevgisini qazanıb. Həsən Məmmədov neçə-neçə filmə obrazların səsləndirilməsində də iştirak edib.

26 avqust 2003-cü ildə dünyasını dəyişən aktyor həyat verdiyi bir-birindən baxımlı obrazlarla bu gün kinoseverlərin yaddaşında yaşayır. Əsl sənətkarın mənəvi ömrü həqiqi sənətin ömrü qədər əbəddir.

Lalə AZƏRİ

Şəmsi Əsədullayevin evi

Azərbaycanlı milyonçunun tikdirdiyi bina Moskvada indi də bu adla tanınır

əvvəlki səh. 1-də

Binanın tikilmə tarixi

Necə olub ki, Azərbaycan milyonçusu Moskvanın mərkəzində, həm də tatarlar üçün belə bir bina inşa etdirib? Məsələni araşdırdıqda belli olur ki, bu həm Şəmsi Əsədullayevin iş fəaliyyəti, həm də şəxsi həyatı ilə bağlı olub. O, 1840-cı ildə Bakının Əmircan kəndində kəsib ailədə doğulub. Zənginliyə gədən yolu dönmənin digər azərbaycanlı milyonçularının yoluna bənzəyir. Ailəni təmin etmək üçün arabaçı kimi çalışıb. Suraxanıda aldığı torpaqdan neft çıxıb və onu milyonçuya çevirib. O zamankı yerli neft milyonçularının bir qismi kimi, Şəmsi də qazandıqlarının bir qismini xeyriyyəçiliyə sərf edib. Bu ənənəni Rusiyada yaşayarkən də davam etdirib. Öncə Peterburq və Moskva kimi böyük şəhərlərdə biznes fəaliyyəti ilə məşğul olub. Onun ikinci həyat yoldaşı Rusiya Dövlət Duması deputatının qızı Mariya Petrovna olub. Bu səbəbdən sonralar o, Bakıdan Moskvaya köçür və həyatınə orda davam edir.

Tatarlar üçün tikdirdiyi binaya gəlincə, ilkin ehtimallar bundan ibarətdir ki, o zaman Moskvada az sayda azərbaycanlı yaşasa da, tatarların sayı çox olub.

Digər tərəfdən həmin dövrdə tatarlar Moskvada müsəlman-türk icmasının aparıcı qüvvəsi idi. Şəmsi Əsədullayev 1912-ci ilin dekabrında yerli qubernatorla müəciət edərək müsəlman məktəbi üçün bina tikilməsi üçün torpaq sahəsi istəyir. Müvafiq icazə alınır və tikinti işləri başlanır. Həmin illərdə Rusiya mətbuatı Şəmsinin bu məktəbin tikintisinə böyük miqdarda pul sərf etdiyindən yazırdı. Lakin binanın tikilib başa çatmasını görmək Əsədullayevə nəşib olmur. O, 1913-cü ildə Yaltada istirahət etdiyi zaman 72 yaşında vəfat edir və Bakıya gətirilərək doğulduğu Əmircan kəndində dəfn edilir. Onun işlərini "Əsədullayevin Ticarət İşləri" kompaniyasının müvəkkili Yusif B.Vəzirov aparır. Bina memar Vladimir Krauzenin layihəsi əsasında tikilir və 1914-cü ildə hazır olub.

Tarixi hadisələrə ev sahibliyi edən məkan

Beləliklə, bina 1915-ci ildə tatarların ixtiyarına verilir. Qeyd etdiyim kimi, ilkin vaxtlarda müsəlman məktəbi kimi fəaliyyət göstərən binada dərslər keçilib və bütün xesrlər də Əsədullayevin bank hesabındakı pullarla ödənilib. Məktəbdə qızlar və oğlanlar ayrı-ayrı mərtəbələrdə dərslə alıb.

Bundan başqa, müsəlman gəncləri gecələri təşkil edilib və tələbələrə pulsuz nahar verilib. Binada mətbəə də yerləşib. Burada tatar milli hərəkatının liderlərindən olan Qayaz İshaqın redaktorluğu ilə tatar dilində "Söz" və "İl" (ölkə) adlı qəzetlər çap olunub.

Məşhur tikili tarixi hadisələrə də ev sahibliyi edib: Ümumrusiya müsəlmanları qurultayı 1917-ci ilin mayında bu binada keçirilib.

Tatar Mədəniyyət Mərkəzinin rəhbəri Anvar Hüseynovun sözlərinə görə, inqilab binanın taleyinə də təsirsiz düşmüşüb: "Həmin illərdə bina dövlət mülkiyyətinə keçib. Sonrakı illərdə binada Nəriman Nərimanov adına məktəb fəaliyyət göstər-məklə yanaşı, teatr, mətbəə, uşaq bağçası, türk xalqlarının kitabxanası da yerləşib. Sovet İttifaqı Qəhrəmanı, tatar şair Musa Cəlil də burada dərslər deyib".

Binanın Moskva Müsəlmanları Mədəniyyət Mərkəzi rolu 1941-ci ilə qədər davam edib. Mühəribə başlayandan sonra Əsədullayevin evi hərbi hospital kimi fəaliyyət göstərmiş. Mühəribədən sonra isə SSRİ Xarici İşlər Nazirliyinin balansına verilib. Binada SSRİ XİN-in makinaçılar kursu fəaliyyət göstərmiş. A.Hüseynov binanın 2003-cü ildə Moskva Hökuməti tərəfindən Regional Tatar Milli-Mədəni Muxtariyyətinə (ictimai təşkilat – red.) verildiyini söyləyir.

Tarix və mədəniyyət bir arada yaşadırlar

Bina 41 otaqdan ibarətdir. Yuxarı mərtəbələrə geniş pilləkənlərlə qalxırsan. Mərkəzin rəhbəri A.Hüseynov söhbət əsnasında onu da dedi ki, təmir zamanı binada bütün detalları qorumağa çalışıblar. Qapılar, pəncərələr, qapı dəstəkləri və digər bütün əşyalar olduğu kimi qalır.

Divarlarda tatar şairləri Musa Cəlilin, Abdulla Tukayın, digər tanınmış şəxsiyyətlərin, Böyük Vətən müharibəsində qəhrəmanlıq göstərmiş tatarların rəsmləri asılıb. Yeni mərkəz həm də tatar tarixini yaşadır. Binanın üçüncü mərtəbəsinə qalxdıqda qarşılaşdığımız böyük güzgülü isə Şəmsi Əsədullayev vaxtilə Fransadan gətirdimiş.

Əsədullayevin evində tez-tez tatar və türk-müsəlmanların tədbirləri, təqdimat və görüşlər keçirilir. Eyni zamanda dərnlər fəaliyyət göstərir, tatar dili dərsləri öyrədilir, böyük kitabxana fəaliyyət göstərir.

A.Hüseynov Moskvada yaşayan millətləri bir-birindən ayırmadıqlarını deyir: "Təkcə tatarlar deyil, ruslar, başqırdlar, çuvaşlar, azərbaycanlılar, Qafqaz xalqlarının nümayəndələri də bizim mərkəzimizdə tədbirlər keçirir. Burada

Şeyx Zahid Gilaninin 800 illiyi elmi konfrans və simpoziumla qeyd olunur

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) Tarix İnstitutunda Şeyx Zahid Gilaninin 800 illik yubileyinə həsr olunmuş elmi konfrans keçirilib. Şeyx Zahid Gilani Səfəvilər sülaləsinin banisi Şeyx Səfəddinin ustadı, Şah İsmayılın ulu babası olub.

İnstitutun direktoru, akademik Yaqub Mahmudov bildirib ki, müasir mərhələdə dünyanın ən güclü səfəvişünaslıq məktəbi Azərbaycanda – AMEA-nın Tarix İnstitutunda – "XVI əsr Avropa mənbələrində Şah İsmayıl Səfəvinin sufi və ya İsmayıl Sufi Sultan adlandırırırlar", - deyə alim bildirib.

Konfransda Tarix İnstitutunun alimlərinin "Şeyx Səfi təz-kirəsi" və "Dünyanı bəzəyən Abbasın tarixi" əsərlərində məşhur şəxsiyyətlər Şeyx Zahid Gilani və Şeyx Səfəddin Ərdəbili haqqında məlumatlar,

"Lənkeran bölgəsi Azərbaycan mədəniyyəti ocaqlarından biri kimi (XIII-XV əsrlər)", "Azərbaycanın cənub-şərq bölgəsində Şeyx Zahid ənənələrinin davamçıları", "Qarabağ bölgəsində Şeyx Zahid məktəbinin izləri", "Şeyx Zahid Gilani Qərb tarixçilərinin əsərlərində" və digər mövzularda məruzələri dinlənilib.

Bundan əlavə, dekabrın 13-də Lənkeran şəhərində "Doğumunun 800-cü ilində Şeyx Zahid Gilani" mövzusunda beynəlxalq simpozium başlayıb. Üç gün davam edəcək simpozium təşkilatçıları AMEA-nın

Əsədullayevin evi Regional Tatar Milli-Mədəni Muxtariyyətinin simvolu hesab edilir".

P.S. Sonda təəssüflə bir məqamı da qeyd etmək istəyirəm. Binanın, demək olar ki, bütün otaqlarını gəzəmə də, Şəmsi Əsədullayevin kiçik rəsminə belə rast gəlmədim. Bu barədə sualımı mərkəz rəhbərinin cavabı belə oldu: "Fasadın üzərində "Мархум Шамси мактебе" yazısı var".

Mehpəmə SULTANOVA

Tarix İnstitutu, Lənkeran Dövlət Universiteti, Türk Əməkdaşlıq və Koordinasiya Agentliyi (TİKA) və Türkiyənin Nəcməddin Ərbakan Universitetidir.

Şeyx Zahid 1215-ci ildə Lənkeran rayonunun Siyavar kəndində anadan olub. 1300-cü ildə vəfat edib. Rayonun Şixəkeran kənd qəbiristanlığında yerləşən Şeyx Zahid türbəsi hazırda yerli əhəmiyyətli mədəniyyət abidəsi kimi qorunur.

Yeraltı dünyanın virtual imkanları

ediblərin adını daşıyır. Bu stansiyalarda adıçəkikən müəlliflərin əsərlərindən ibarət virtual kitabxana – elektron kataloq-lövhlər qurmaq olarmı?

Məsələ ilə əlaqədar “Bakı Metropoliteni” QSC-nin Mətbuat xidməti və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəhbəri Bəxtiyar Məmmədovla əlaqə saxladıq.

Şöbə müdiri bildirdi ki, “Bakı Metropoliteni” bu günə kimi çoxsaylı mədəni layihələr həyata keçirib. Sözügedən layihə üzərində uzun müddətdir ki, iş aparılır. Bir sıra nüanslar və məsələlər var ki, bütün bu mərhələlərdən sonra layihə bizim metro stansiyalarında da reallaşacaq.

Mədəniyyət Nazirliyi Kitab dövryyəsi və nəşriyyatlarla iş şöbəsinin müdiri Aslan Cəfərov layihə ilə bağlı münasibət bildirərək diqqətə çatdırdı ki, adıçəkikən layihələr bir neçə qurumun birgə fəaliyyəti nəticəsində reallaşa bilər. Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi, “Bakı Metropoliteni” QSC və bir sıra qurumların birgə fəaliyyəti nəticəsində belə bir layihəni reallaşdırmaq gözəl təşəbbüs olardı: “Biz bu layihəyə öz töhfəmizi elektron kitabların, klassiklərin əsərlərinin rəqəmsal variantını təqdim etməklə verə bilərik”.

Qeyd edək ki, Bakı metrosunda bu günə kimi mədəniyyətimizi təbliğ edən bir sıra layihələr reallaşıb. Bu qəbildən “Metro Galləri” layihəsi çərçivəsində həvəskar rəssamların sərgisi, həmçinin “Azərbaycan kinosu” adlı sərgi, Milli musiqi gününə həsr edilən ənənəvi tədbirləri və s. misal göstərə bilərik.

LALƏ

“Saza baxsın tariximi yazanlar”

Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin katibi, “Ozan dünyası” jurnalının baş redaktoru, Əməkdar mədəniyyət işçisi Musa Nəbioğlunun “Saza baxsın tariximi yazanlar” adlı yeni kitabı işıq üzü görüb.

Kitabda müəllifin müxtəlif mətbuat orqanlarında çap etdiyi elmi-publisistik məqalələri, Dədə Şəmşir, Ağacan, Əmrəh Gülməmmədov, Hüseyn Saraçlı, Mikayıl Azafılı, Kamandar Əfəndiyev, Ədalət Nəsimov, Ələsgər Tağıyev, İsfəndiyar Rüstəmov və digər ustad aşıqların həyatından bəhs edən oçerklərlə yanaşı, qadın aşıqlarımız və sazbəndlər haqqında da bölümlər var.

“Elm və təhsil” nəşriyyatında çap olunmuş kitabın elmi məsləhətçisi Əməkdar elm xadimi, professor Məhərrəm Qasımlı, redaktoru filologiya elmləri namizədi Razim Məmmədli-dir.

“Mədəniyyət.AZ” jurnalının növbəti sayında

“Mədəniyyət.AZ” jurnalının növbəti sayı çapdan çıxıb. Nəşr bulki ənənəsinə sadiq qalaraq, “Azərbaycan Cümhuriyyəti – 100” rubrikası ilə açılır.

Jurnalda professor Asif Rüstəminin “Mətbuat tariximizdən ilk səhifələr” araşdırması, Bakının işğaldan azad edilməsinin bir əsrlik yubileyi ilə bağlı yazı, Üzeyir Hacıbəylinin 1918-ci ildə “Azərbaycan” qəzetində işıq üzü görmüş “Nuru paşa həzrətləri şərəfinə böyük bir ziyafət” məqaləsi yer alıb.

“Ədəbiyyat” bölümündə XX əsrin nəhəng söz adamı Çingiz Aytmatovun 90 illiyinə həsr olunan yazıda Azərbaycan-qırğız ədəbi əlaqələrinə də işıq tutulur.

“Portret”də Cavid yadigarı Turan xanım haqqında xatirələr verilib. Həmçinin Əməkdar elm xadimi Məhərrəm Qasımlının “Aşıqlığın Dədə Şəmşir ucalığı” və digər maraqlı yazılar dərginin bu sayında dərc olunub.

Şuşanın musiqi mühitindən ilham almışdı...

Uşaq xor kollektivindən başlanan sənət yolu

Əməkdar artist, müğənni İdris Mehdiyev ölkəmizdə uşaq xorunun tanınmış nümayəndələrindən hesab olunur. Bir sıra orkestr və ansambllarda fəaliyyət göstərən ifaçı musiqi mədəniyyətimizi xarici ölkələrdə uğurla təmsil edib.

İdris Saleh oğlu Mehdiyev 26 avqust 1940-cı ildə Gəncə şəhərində dünyaya göz açıb. Atası Böyük Vətən müharibəsində həlak olub (1943) və o, anası Güllü xanımın himayəsində böyüyüb. Anası İdrisi tez-tez doğulduğu Qarabağa, onun füsunkar guşəsi Şuşaya aparırdı. Musiqiyə maraq göstərən balaca İdris burada məşhur xanəndə və müğənnilərin ifasında Azərbaycan muğam və xalq mahnılarını dinləyər, Gəncəyə qayıtdıqdan sonra qəlbinə yazılan bu nəğmələri şirin, mələhətli səsi ilə tez-tez zümzümə edərdi. O, təhsil aldığı orta məktəbin bədii özəfəliyyəət kollektivində yer alır, uşaq xorunun solisti kimi səhnəyə çıxır. İstedadının sorağı olimpiadalar, müsabiqələr və festivallardan gəlməyə başlayır. Lakin bu xoş günlərin ömrü uzun olmur. 1953-cü ildə anasını itirir.

Bakı şəhərinə köçən İdris Mehdiyev Pioner və Məktəblilər Sarayında uşaq xorunun solisti olur. Bu dövrdə A.Milovanovun rəhbərliyi ilə vokal-xor sənəti inkişaf edirdi. İdris bu kollektivdə sənətin inceliklərinə dərinlən yiyələnir. Çox keçmir uşaq xorunun yetirmələri sırasında Müslüm Maqomayev, Lütfiyar İmanov və başqaları ilə yanaşı onun da adı çəkilir.

İdris Mehdiyev müxtəlif estrada, xalq çalğı alətləri ansambları ilə çıxışlar edir və püxtələşir. Xəzər Donanmasının estrada orkestri ilə Azərbaycanın regionlarına, keçmiş SSRİ-nin bir sıra şəhərlərinə qastrol səfərlərinə gedir və uğurlu konsertlər verir. Xoşbəxtlikdən hərbi xidmət də onu sevdiyi sənətindən ayıra bilmir. Əsgərlik illəri Baltik

Donanmasının Mahni və rəqs ansamblında keçir. Ansamblın solisti kimi onun qarşısında geniş üfüqlər açılır, yolu böyük səhnələrdən düşür. İsveç, Norveç, Danimarka, Almaniya, Polşa, Finlandiya və Baltıqyanı ölkələrdə qastrol səfərlərində olur. Kollektivin tərkibində bir-birindən uğurlu çıxışlar edir. Vətənə döndükdən sonra gənc ifaçı əvvəlcə təhsil

aldığı Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasının özəfəliyyət kollektivinin, 1964-1978-ci illərdə Xalq artisti Tofiq Əhmədovun rəhbərlik etdiyi Azərbaycan Televiziya və Radiosu Estrada-simfonik orkestrinin, Bakı Hava Hücümündən Müdafiə Dairəsinin Mahni və rəqs ansamblının solisti olaraq fəaliyyətini davam etdirir. Ana dilimizlə yanaşı, rus dilində də mahnılar ifa edən İdris Mehdiyev musiqi sənətimizi layiqətlə təmsil edir. Orkestrin müşayiəti ilə Rauf Hacıyevin “Sevgilim”, “Bakı haqqında mahnı”, Tofiq Quliyevin “Sənə də qalmaz”, “Qızıl üzük”, Səid Rüstəmovun “Qurban adına”, “Alagöz”, “Sumqayıt”, Cahangir Cahangirovun “Ana”, “Qarabağ”, Əziz Əzizlinin “Kənd yolunda”, eləcə də Qəmbər Hüseynlinin bir sıra mahnılarının və Azərbaycan bəstəkarlarının bəzi vokal əsərlərinin parlaq ifaçısı kimi tanınır. Müdafiə dairəsi Mahni və rəqs ansamblındakı xidmətlərinə görə 1978-ci ildə ona Əməkdar artist fəxri adı verilir. İdris Mehdiyev ömrünün sonuna qədər Azərbaycan Dövlət Televiziya və Radiosu Xorunun solisti və direktoru kimi çalışır. Musiqiçi bir çox görkəmli bəstəkarların əsərlərini, xalq mahnılarını məhərrətlə ifa edir, tamaşaçı və dinləyicilərin rəğbətini qazanır. Fikrət Əmirov, Vəlif Adıgözelov, Emin Sabitoğlu, Oqtay Zulfüqarov və digər görkəmli bəstəkarların əsərləri onun repertuarında yer alıb.

Müğənni 10 noyabr 2015-ci ildə vəfat edib. Bu gün “Azərbaycan Dövlət Televiziya və Radio Verilişləri” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin fondunda onun ifasında bir çox mahnı və romansların lent yazıları saxlanılır. Ekran və efrdə səsləndirilən bu nəğmələr musiqisevərlərin qəlbini oxşayır.

Savalan FƏRƏCOV

Fransada Tofiq Quliyevin mahnılarına alqış

edib. O, tədbirdə Azərbaycanın görkəmli bəstəkari, Xalq artisti Tofiq Quliyevin “Sevgi valsı”, “Bakı” və “Axşam” mahnılarını ifa edib. Azərbaycanlı vokalistin ifasında səslənən mahnılar incəsənət nümayəndələri və şəhər sakinləri tərəfindən alqışlarla qarşılanıb.

Fransanın Ecole Normale de Musique de Paris-Alfred-Cortot musiqi məktəbinin tələbəsi, azərbaycanlı fleytaçı Ağarəhim Quliyev “Qızıl açarlar” beynəlxalq musiqi müsabiqəsinin mükafatına layiq görülüb.

2018-ci ildə Paris, Pekin, Nyu-York, Sankt-Peterburq, Vilnüs, Sünix, Praqa və dünyanın başqa şəhərlərində keçirilən “Qızıl açarlar” musiqi müsabiqələrinin mükafatlandırma mərasimi lled-France regionunun Le Raincy kommunasında təşkil olunub.

Paris ali musiqi məktəbinin tələbəsi Ağarəhim Quliyev fleytada İtaliya bəstəkari Pietro Morlaççinin “Il pastore svizzero” əsərini ifa edərək “Qızıl açar” mükafatını qazanıb.

Ağarəhim Quliyev musiqi məktəbinə iki ay əvvəl daxil olub. İstedadlı gənc musiqiçi bir neçə beynəlxalq müsabiqədə

uğur qazanıb. O, Estoniyanın Narva şəhərində “Baltika ulduzları” IV Beynəlxalq musiqi müsabiqəsində ölkəmizi təmsil edib. 2012-ci ildə Bakıda İSESCO-nun, Gənclər və İdman Nazirliyinin dəstəyi, “Kainat” Gənclik Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə İslam dünyasının gənc klassik musiqi ifaçılarının birinci beynəlxalq müsabiqəsinin Qran-pri mükafatına layiq görülüb.

TƏQVİM

15-17 dekabr

Azərbaycan

15 dekabr 1905 – Rəssam, Əməkdar incəsənət xadimi Reyhan İbrahim qızı Topçubaşova (1905 - 5.3.1970) Qubada anadan olub.
15 dekabr 1909 – Xalq rəssamı Səttar Bəhlul oğlu Bəhlulzadə (1909 - 14.10.1974) Bakının Əmircan kəndində doğulub.
15 dekabr 1910 – Tarixçi alim, akademik İsmayıl Abbas oğlu Hüseynov (1910 - 8.11.1969) anadan olub.
15 dekabr 1912 – Azərbaycanın ilk qadın bəstəkari Ağabacı İsmayıl qızı Rzayeva (1912 - 4.7.1975) anadan olub.
15 dekabr 1913 – Tarix elmləri doktoru, ictimai xadim Kamran Əsəd oğlu Hüseynov (1913 - 20.4.2006) Qubadlı rayonunun Çərəli kəndində doğulub.
15 dekabr 1924 – Xalq şairi Hüseyn Arif (Hüseyn Camal oğlu Hüseynzadə; 1924 - 14.9.1992) Ağstafa rayonunun Yenigün kəndində anadan olub.
15 dekabr 1946 – Şair, tərcüməçi Ramiz Rövşən (Ramiz Məmmədli oğlu Əliyev) Bakının Əmircan kəndində doğulub.

16 dekabr 1898 – Xalq rəssamı Qəzənfər Ələkbər oğlu Xalıqov (1898-1981) anadan olub.
16 dekabr 1922 – Ədəbiyyatşünas, Əməkdar mədəniyyət işçisi İmran Sultan oğlu Seyidov (1922-2001) Qubada doğulub.
16 dekabr 1927 – Tarixçi alim, akademik Cəmil Bəhəddin oğlu Quliyev (1927-2010) Ağdamda doğulub.
16 dekabr 1934 – Şair və tərcüməçi Tofiq Qulam oğlu Bayram (1934 - 18.4.1991) Bakının Əmircan kəndində anadan olub.
16 dekabr 1935 – Əməkdar incəsənət xadimi, sənəşünaslıq doktoru İmruz Məmməd Sadıx qızı Əfəndiyeva anadan olub.
16 dekabr 1979 – Məşhur cazmen, bəstəkar, caz-muğamın yaradıcısı Vəqif Mustafazadə (16.3.1940 - 1979) vəfat edib.

17 dekabr 1905 – Şair Osman Sarıvəlli (Osman Abdulla oğlu Qurbanov; 1905 - 3.7.1990) Qazax rayonunun Şıxlı (Sarivəlli) kəndində anadan olub.
17 dekabr 1924 – Filologiya elmləri doktoru, professor, Prezident təqaüdcüsü Şirməmməd Hüseynov Şəkiddə anadan olub.
17 dekabr 1993 – Xalq yazıçısı, dramaturq, ictimai xadim Mirzə Əjdər oğlu İbrahimov (28.10.1911 - 1993) vəfat edib.

Dünya

15 dekabr 1798 – İtalyan şairi Antonio Qvandanoli (Antonio Guadagnoli; 1798- 1858) anadan olub.

16 dekabr 1770 – Alman bəstəkari, dirijor və pianoçu Lüdviq van Bethoven (Ludwig van Beethoven; 1770 - 26.3.1827) anadan olub.
16 dekabr 1775 – İngilis realist ədəbiyyatında “qadın romanları”nın banisi Ceyn Ostin (Jane Austen; 1775-1817) anadan olub.
16 dekabr 1866 – Rus rəssamı, təsviri sənətdə abstraksionizmin banilərindən Vasili Kandinski (1866 - 1944) anadan olub.

17 dekabr 1830 – Fransız yazıçısı Jül de Qonkur (Jules de Goncourt; 1830 - 20.6.1870) anadan olub.
17 dekabr 1893 – Alman teatr rejissoru və nəzəriyyəçisi Ervin Piskator (Erwin Piscator; 1893 - 1966) anadan olub.

Hazırladı: Vüqar ORXAN

Afişa

15-18 dekabr

Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrı (Nizami küç. 95)		
15 dekabr	J.Bize - "Karmen" (opera)	19.00

Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrı (Füzuli meydanı 1)		
15 dekabr	İ.Əfəndiyev - "Boy çığıyı"	19.00
16 dekabr	M.S.Orduvadi - "Qəlibə İnanç"	19.00
18 dekabr	SSRI Xalq artisti Mehdi Məmmədovun 100 illiyinə həsr olunmuş yubiley gecəsi	19.00

Azərbaycan Dövlət Musiqili Teatrı (Zərifə Əliyeva küç. 8)		
15 dekabr	Ü.Hacıbəyli - "Ər və arvad"	19.00
16 dekabr	"999-cu gecə" ("Min bir gecə" nağılları və F.Əmirovun musiqiləri əsasında)	19.00
18 dekabr	Şairə Nurgiz Günün xatirə gecəsi	19.00

Azərbaycan Dövlət Rus Dram Teatrı (Xaqani küç. 7)		
15 dekabr	V.Neverov – "Üç donuz balası, Qırımpapaz və boz canavarlar"	12.00
	V.Korkiya, A.Lavrin – "Kazanov: sevgi dərsləri"	19.00
16 dekabr	V.Reznikova – "Anam, atam və mən"	12.00
	P.Qladilin – "Afina axşamları"	19.00

Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçılar Teatrı (Nizami küç. 72)		
15 dekabr	Ş.Perro - "Çəkməli pişik"	12.00 14.00
	Elçin - "Buzovna kəndinin əhvalatları"	19.00
16 dekabr	K.Ağabəliyev - "Şahzadə Xəzərin nağılı"	12.00 14.00
	M.Servantes - "Don Kixot"	19.00

Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrı (Neftçilər pr. 36)		
15 dekabr	N.Kazimov - "Ələddin"	12.00 14.00
	T.Ağayev - "Qoçaq Əhməd" (rus dilində)	16.00
16 dekabr	Ərəb xalq nağılı - "Əlibaba və qırx quldur"	12.00 14.00
	Rus xalq nağılı - "Qoğal" (rus dilində)	16.00

Yuğ Dövlət Teatrı (Neftçilər prospekti 36 - Kukla teatrının binası)		
15 dekabr	A.Kasares - "Qəbir qazma üsulu"	19.00
16 dekabr	O.Fikrətoğlu - "Fəna"	19.00

Azərbaycan Dövlət Pantomima Teatrı (Azadlıq pr. 10)		
15 dekabr	B. Xanizadə - "Adajio"	18.00
16 dekabr	A.Cexov - "İt gəzdiren xanım"	18.00

Heydər Əliyev Sarayı (Bülbül pr. 35)		
17 dekabr	Aşıq Şəmşirin 125 illik yubileyinə həsr olunmuş konsert	19.00

Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyası (İstiqlaliyyət küç. 2)		
18 dekabr	"MIX-ART" ansamblının konserti (bədiil rəhbər Nərgiz Əliyeva)	19.00

Beynəlxalq Muğam Mərkəzi (Dənizkənarı Milli Park)		
18 dekabr	Caz ustası və bəstəkar Vəqif Mustafazadəyə həsr olunmuş xatirə gecəsi	19.00

Azərbaycan Dövlət Mahni Teatrı (R.Bəhbudov küç. 12)		
15 dekabr	Fidan Hacıyeva və tələbələrinin konserti	19.00
17 dekabr	Aşıq Əmrəh Paşa oğlu Gülməmmədovun 110 illik yubiley gecəsi	19.00

Cümhuriyyətin 100 illiyi Avropa Parlamentində qeyd olunub

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi Strasburqda Avropa Parlamentində təntənə ilə qeyd olunub.

Tədbiri Avropa Parlamentinin Azərbaycan üzrə daimi məruzəçisi xanım Norika Nikolai açıb. O deyib: “Bu axşam siyasətə görə deyil, dostluğa görə toplaşmışıq. Bu tədbir Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında dostluğun təcəssümüdür. Dostluğun çox sözə ehtiyacı yoxdur. Bu təntənəli tədbirdə aydın görürəm ki, dostluğumuz möhkəmdir”.

Norika Nikolai ölkəmizin qədim tarixi, mədəniyyəti barədə danışaraq, bu gün Londonun Viktoriya və Albert, Parisin Luvr, Yvananın zəngin muzeylərində Azərbaycanın milli sənət nümunələrinin nümayiş olunduğunu bildirib.

Milli Məclisin deputatı, Avropa İttifaqı-Azərbaycan Parlament Əməkdaşlıq Komitəsinin həmsədri Cavanşir Feyziyev bildirib ki, 100 il əvvəl müsəlman Şərqində ilk dəfə Azərbaycan-da demokratik, parlamentli respublika yaranıb. Deputat Cümhuriyyətin tarixi irsi haqqında

məlumat verərək, 1919-cu ildə Bakı Dövlət Universitetinin təsis edildiyini, iqtisadi çətinliklərə baxmayaraq, yüzdək tələbəyə təqaüd verilərək Avropa universitetlərində təhsil almağa göndərildiyini qeyd edib. Vurğulayıb ki, bu gün müstəqil Azərbaycan sivilizasiyaların dialoqu, tolerantlıq və multikulturalizm üzrə nümunədir. Son onilliklər ərzində Azərbaycan Avropa ilə Asiyanı daha da yaxınlaşdırıb.

Tədbir çərçivəsində Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti haqqında video nümayiş olunub.

Xalq artisti Ənvər Sadiqovun rəhbərlik etdiyi “Qaytağı” instrumental ansamblının ifasında milli musiqilərimiz səsləndirilib. İştirakçılar milli musiqilərimizi alqışlarla qarşılayıblar.

Tədbirdə Azərbaycanın Belçika və Lüksemburqdakı səfəri və Avropa İttifaqı yanında nümayəndəliyinin rəhbəri Fuad İsgəndərov, Avropa Şurası yanında daimi nümayəndəliyin rəhbəri, səfir Fəxrəddin İsmayilov, Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin sədri, ölkəmizin Avropa Şurası Parlament Assambleyasında nümayəndə heyətinin rəhbəri

Səməd Seyidov, azərbaycanlı və avropalı deputatlar iştirak ediblər.

Bakı Dövlət Sirkində Yeni il proqramı

Bakı Dövlət Sirki Yeni il şənliyi üçün Rusiya və Belarus artistlərindən ibarət komandanı ölkəmizə dəvət edib.

Sirkdən bildirilib ki, tamaşalar dekabrın 28-dən yanvarın 13-dək fasiləsiz nümayiş olunacaq.

Sirk şousunda əhlişədirilmiş heyvanlar, cigitlər qrupu, hava gimnastları, akrobatlar, qeyri-adi lazer və işıq effektləri, şən klounlar, Şaxta baba və Qar qızın çıxışları təqdim olunacaq.

İstanbulda “Dostluq” film festivalı

Türkiyə Prezident Administrasiyasının himayədarlığı ilə dekabrın 14-də İstanbul şəhərində “Dostluq” beynəlxalq qısametrajlı film festivalı başlayır.

Festival üç gün davam edəcək. Təşkilat komitəsinin məlumatına görə, festivala qatılmaq üçün 76 ölkədən 789 film təqdim olunub. Onlardan 17-si müsabiqə proqramında iştirak edəcək. Birinci, ikinci və üçüncü yerləri tutan filmlərə pul mükafatı veriləcək.

Britaniyada ictimai kitabxanalar bağlanır

Böyük Britaniyada son illər təxminən 130 ictimai kitabxana bağlanıb.

Maliyyə və Hesablama İnstitutu tərəfindən aparılan araşdırma nəticəsində 2010-cu ildən bəri hər il işçilərin sayının azalması müşahidə olunur.

Həmçinin Mançester mərkəzi kitabxanası, Londondakı

Vembley və Vulvix kitabxanalarının oxucu (üzv) sayı bu il on milyon nəfərə qədər azalıb.

İl ərzində yerli hakimiyyət orqanları tərəfindən kitabxana xərcləri 30 milyon funt azaldılaraq 741 milyon funta endirilib. İngiltərə, Uels və Şotlandiyadakı 127 kitabxanadan 712 nəfər işdən azad olunub, könüllülərin sayı isə üç min nəfərdək artırılıb.

Riyazi alqoritmlərə görə kino tarixində ən təsirli filmlər

Turin Universitetinin (İtaliya) əməkdaşları Livio Biollo və Rujero Pensa kino tarixində böyük sənətkarların sənaye və dünya üzərində təsirlərinin qiymətləndirilməsinə əsaslanan bir siyahı tərtib ediblər.

Araşdırmalar 1920-2010-cu illər arasında çəkilmiş 47 min filmi əhatə edib. Reyting IMDb saytının əsasında yaradılıb və filmlər arasındakı əlaqələr, bir-birinə təsirləri, qiymətlər, istinadlar və s. öz əksini tapıb.

Nəticədə ilk 20-likdə 1980-ci ilə qədər çəkilmiş filmlər yer alıb. İlk pilləni 1939-cu ildə lentə alınmış “Oz ölkəsinin səhrabazı” filmi tutub. Daha sonrakı pillədə 1977-ci ildə istehsal edilmiş “Ulduz müharibələri” və 1960-cı ildə çəkilmiş “Psixo” filmidir. Ən nüfuzlu filmlər arasında “Kinq-Konq” (1933), “2001 – Kosmik Odisseyə” (1968), “Metropolis” (1927), “Küləklə sovrulanlar” (1939), “Xaç atası” (1972) və s. filmlər yer alıb.

LALƏ

Bişirəndə də beləsini bişirəsən...

Yemək hazırlamaq sənəti özü bir mədəniyyətdir. 24 yaşlı türkiyəli aşpaz Burak Özdemir isə peşəsinə özünəməxsus tərzdə yanaşır. Bişirdiyi yeməklərin ölçüsü ilə müştəriləri heyranə salır.

Uşaqılıqda yemək hazırlamağı atasından öyrənən Burak İstanbulda açdığıları “Hatay mədəniyyətlər sofrası”nda çalışır. Əgər restorana bir dəstə gənc gəlib burger sifariş versə, o tez bir zamanda onlara hamısının doyaçağı böyük, məsələn, masa boyda bir burger gətirir. Bişirdiyi kababın uzunluğu isə bir metrədən az olmur.

Restoranda təqdim olunan nəhəng yeməklər buraya müştəri axını artırır. Hər zaman gülürüz olan gənc aşpaz isə müvəffəqiyyətin sirrini özünəinamda görür...

SƏBİNƏ

Qara dəlikdən qalaktikalara yayılan güclü işıq seli araşdırılır

Astronomlar nəhəng ölçüdə qara dəlikdən güclü küləyin kainata doğru gətirdiyi geniş işıq selini müşahidə ediblər. “Science News” elmi portali xəbər verir ki, astronom Mark Leysinin həmkarları ilə birlikdə Çilidəki “Atakama” rəsədxanasında apardığı müşahidələr zamanı “Kvazar” adlanan qara dəlikdən əsən şiddətli küləyin gözcəməşdirici işıq seli gətirdiyi müşahidə edilib.

Külək 228 000 işıq ili məsafəyə yayılıb. Bundan əvvəl astronomlar tərəfindən cəmi 3 000 işıq ili məsafəsində hiss olunan külək qeydə alınıb.

M.Leysi bildirib ki, qara dəliklərin ən güclü qravitasiyaya malik olması çoxdan məlumdur. Paradoxsal olsa da, nəhəng ölçülü qara dəliklər udduğu göy cisimlərini əks istiqamətə də qaytara bilir, habelə “qonaq” qalaktikalardakı qazları və plazmaları sorub çıxarır. Bundan sonra qara dəliklər öz “qənimətinin” qurbanı olur və içərisində bir dəfədən artıq istifadə edə bilməyəcəyi hədsiz miqdarda materiallar toplanır.

Qara dəlikdən çıxan güclü külək və işıq selini, habelə onun içərisindəki temperaturu və magnit sahəsini Şarlottesvil Milli Rəsədxanasındakı astronomlar da tədqiq edirlər. Onlar da bildiriblər ki, bu maraqlı kosmos hadisəsinin səbəbi qara dəliyin bütün materialları udma bilməməsi və onların bir hissəsini kainata püskürməsidir. Bu tədqiqatlarda ən maraqlı məqam qara dəlikdən çıxan qazların yeni ulduzları formalaşdırması və qalaktikaları daha da genişləndirməsidir. Deformasiyaya uğrayacaq bəzi qalaktikaların həcmnin isə Güneşin ölçüsündən 10 trilyon dəfə böyük olduğu bildirilir.

Macarıstandakı səfirliyimiz diplomatik xeyriyyə bazarına qatılıb

Ölkəmizin Macarıstandakı səfirliyi Budapeşt şəhərində təşkil olunmuş ənənəvi diplomatik xeyriyyə bazarında iştirak edib.

Macarıstan Prezidentinin xanımı Anita Herşeqin himayədarlığı ilə keçirilən bulki tədbirdə 50-yə yaxın ölkənin səfirlikləri və mədəniyyət mərkəzləri iştirak edib.

Hər il olduğu kimi, xeyriyyə bazarında ölkəmizin Macarıstandakı səfirliyi də ayrıca guşə ilə təmsil olunub. Azərbaycanın milli mətbəx nümunələri, şirniyyatlar, Azərbaycan istehsalı olan ərzaq məhsulları və suvenirlər xeyriyyə bazarına gələn qonaqlara təqdim edilib.

Yarmarkanın açılışında iştirak edən A.Herşeq Azərbaycan guşəsinə də yaxınlaşıb və xoş təəssüratlarını bildirib.

Belçikada irqçilik əleyhinə muzey

Yarımçılpaq, yaxud çılpaq vəhşi afrikalı: bu, XX əsrin əvvəlində Afrika qitəsinin Belçika xalqı arasında təbliğ edilən obrazıdır. Hətta 1897-ci ildə Dünya sərgisi üçün Belçikada Mərkəzi Afrika Kral Muzeyi də açılıb.

Belçikanın müstəmləkəsi olan Konqodan eksponatların nümayiş etdirildiyi bu muzeydə hər addımbaşı irqi ayrı-seçkilik qabardılıb.

Müasir belçikalılar isə bir vaxtlar ölkələrində afrikalıların bu şəkildə təbliğ edilməsinə görə xəcalət çəkirlər. Mərkəzi Afrika Kral Muzeyi on il əvvəl yenidənqurma işləri üçün bağlanıb. Yenidənqurma vaxtilə müstəmləkəçilik qaydalarının tərənnüm edildiyi bu binada konqoluların istismarını və müstəmləkəçilər tərəfindən yol verilmiş digər sui-istifadə hallarını ifşa etmək məqsədilə aparılıb.

İndi yenilənmiş sərgi salonunda konqolu heykəltəraşın heykəlləri qoyulub. Kral II Leopoldun büstü yanında isə bu lövhə vurulub: “Kral tərəfindən nəzarət edilən kauçuk və fil sümüyü ticarəti konqoluların həyatı bahasına başa gəlib”.

İnkvizisiya qurbanlarının xatirə günü təsis edilib

Portuqaliyada inkvizisiya qurbanlarının xatirə günü təsis olunub. Bu gün hər il martın 31-də qeyd ediləcək. Inkvizisiya dini (katolik) məhkəməsi Portuqaliyada 1536-cı ildə yaradılıb və 1821-ci ilə qədər mövcud olub.

Xatirə günü barədə qərar Portuqaliya Parlamenti yanında Mədəniyyət, idman, kommunikasiyalar və gənclərin problemləri üzrə komissiya tərəfindən qəbul edilib və Portuqaliyanın, habelə qonşu İspaniyanın yəhudi icmalarının nümayəndələrinin varislərini birləşdirən “Reconectar” hərəkatı tərəfindən bəyənilib.

İki il əvvəl qəbul edilmiş qanun çərçivəsində ötən il təqribən 1800 yəhudi Portuqaliyada vətəndaşlıq alıb. Daha 12 min nəfər bu barədə ərizə ilə müraciət edib və Portuqaliya hökumətinin qərarını gözləyir.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri
MƏDƏNİYYƏT
Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Baş redaktor: Vüqar Əliyev

Ünvan: AZ 1012, Moskva pr, 1D.
Dövlət Film Fondu, 5-ci mərtəbə

Telefon: (012) 431-57-72 (redaktor)
530-34-38 (məsul katib)
430-16-79 (müxbirlər)
511-76-04 (mühasibatlıq, yayım)

E-mail: qazet@medeniyyet.az
Lisenzia № AB 022279
İndeks: 0187

“Mədəniyyət” qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb səhifələnilib, “Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunub.

Tiraj: 5178

Sifariş: 3786

Buraxılışa məsul: Fəriz Yunisli

Yazılardakı faktlara görə müəlliflər cavabdehdir.

Qəzetdə AZƏRTAC-ın materiallarından da istifadə edilir.